

Jaarstukken 2019



Stichting dr. Aletta Jacobs College, Hoogezand

Versie 20-05-2020

Deze versie is aangeboden aan de raad van toezicht en accountant en is ter vergadering van 14 mei 2020 vastgesteld.

INHOUDSOPGAVE

JAARVERSLAG RAAD VAN TOEZICHT 2019

pag. 1

BESTUURSVERSLAG 2019

-Inleiding		pag. 5
-Hoofdstuk I	Strategie	pag. 8
-Hoofdstuk II	Onderwijs, ondersteuning en kwaliteit	pag. 10
-Hoofdstuk III	Personeel	pag. 21
-Hoofdstuk IV	Huisvesting	pag. 24
-Hoofdstuk V	Bedrijfsvoering	pag. 25
-Hoofdstuk VI	ICT	pag. 25
-Hoofdstuk VII	Wet bescherming persoonsgegevens en AVG	pag. 26
-Hoofdstuk VIII	Risico-inventarisatie	pag. 27
-Hoofdstuk IX	Het sectorakkoord vo	pag. 28
-Hoofdstuk X	Financiën	pag. 31
-Hoofdstuk XI	Financieel Beheer en Continuïteit	pag. 31

JAARREKENING 2019

pag. 46

-Hoofdstuk XII:	Balans per 31 december 2019 Staat van baten en lasten 2019 Kasstroomoverzicht 2019	
-Waarmaking:	dr. Aletta Jacobs College	pag. 76
-Controleverklaring		
-Goedkeuring raad van toezicht		
-Algemene instellingsgegevens		
-Bijlage: Resultaten tevredenheidsonderzoek leerlingen/ouders		
-Bijlage: Afkortingenlijst		

Jaarverslag raad van toezicht 2019

De raad van toezicht van het dr. Aletta Jacobs College houdt toezicht op het bestuur en op de algemene gang van zaken van de stichting. De raad neemt de code goed onderwijsbestuur vo als uitgangspunt voor haar handelen.

Vergaderingen 2019

De raad van toezicht heeft in 2019 vijf keer regulier vergaderd in aanwezigheid van de bestuurder/algemeen directeur, mevr. C.J. de Roo. Daarnaast is in maart een extra vergadering belegd in verband met keuzes die gemaakt moesten worden in de huisvesting en verbouwingen. Dit gerelateerd aan de versterkingsopgave scholen in verband met de aardbevingsproblematiek in de regio. Op 24 april heeft er een bijeenkomst plaatsgevonden waarin een zelfevaluatie heeft plaatsgevonden onder begeleiding van een externe deskundige.

De volgende onderwerpen zijn in de vergaderingen aan de orde gekomen:

➤ Onderwijsontwikkelingen en resultaten

- De opbrengsten (examenresultaten en rendement) van de sectoren vmbo, havo/vwo en het praktijkonderwijs
Specifiek was er wederom aandacht voor de havo en vwo waarbij ondersteuning is geleverd door het netwerk 'Leren Verbeteren'. De resultaten liggen nog niet op het noodzakelijke niveau echter er zijn lichte verbeteringen. De resultaten van het praktijkonderwijs en de mavo zijn goed.
- Leerlingenaantal
Er was een stijging van het aantal leerlingen veroorzaakt door de invoeging van het onderdeel Rehoboth van het CSG bij het dr. Aletta Jacobs College.
- Strategisch beleidsplan
Het nieuwe strategisch beleidsplan 2019-2023 is vastgesteld.

➤ Huisvesting

- Versterkingsopgave scholen
Veel aandacht is uitgegaan naar het proces en de inhoud van deze opgave. Een complex proces waarin meerdere partijen opereren en belangen afgewogen moeten worden en de financieringspuzzel tijd en aandacht vroeg. Het belang van de leerlingen en het blijvend zorgen voor een goed onderwijsaanbod nu en in de toekomst waren leidend voor de oplossingen.
- Nieuwbouw Laan van de Sport 6
Er is een aanbestedingstraject ingezet en dit proces heeft uiteindelijk een uitvoerder opgeleverd die de nieuwbouw gegund heeft gekregen.
- Versterken hoofdgebouw Laan van der Sport 4
Het gebouw dient in verband met de aardbevingsrisico's versterkt te worden. Uiterlijk 2021 is het gebouw aardbevingsbestendig volgens de afspraken in het scholenprogramma.

➤ Organisatie

- Samenvoeging onderdeel Rehoboth van de CSG met het dr. Aletta Jacobs College
De samenvoeging is op 1 januari 2020 geformaliseerd, in het schooljaar 2019 is het dr. Aletta Jacobs College verantwoordelijk voor het onderwijs aan alle leerlingen.
- Medewerkerstevredenheidonderzoek
Wordt 3-jaarlijks ingezet als middel tot opbouwende feedback.

- Ziekteverzuim
Er is extra aandacht voor verzuim. Echter dit leidt nog niet tot een zichtbare daling in verband met een aantal langdurige zieken.
- Inzet op kwaliteitszorg
De focus ligt op een verbetering van de kwaliteitscultuur.
- Aandacht voor kwetsbaarheid in functies en het kwalitatief goed invullen van vacatures
Hierbij wordt samenwerking gezocht met vo scholen in de regio.

➤ Financieel

- Jaarrekening 2018
- Begroting 2020 (meer jaren)
- Managementrapportages 2019
- Treasurystatuut
- Aandacht voor verwachte negatieve effecten wijziging bekostiging financiering van het Rijk

Algemene zaken

De raad van toezicht laat zich door de bestuurder/algemeen directeur informeren over de ontwikkelingen binnen de school en heeft daarnaast ook contact met de MR, de directeuren en teamleiders van de school om zich te laten informeren. Op 30 januari 2019 heeft de jaarlijkse bijeenkomst tussen MR, directie en raad van toezicht plaatsgevonden. Daar is met elkaar gesproken over de inhoud van het concept strategisch beleidsplan 2019-2023 en zijn de deelnemers in de gelegenheid gesteld om feedback te geven. In mei heeft de raad van toezicht een bezoek gebracht aan het team havo vwo onderbouw en heeft zich laten informeren door de teamleider en enkele medewerkers en leerlingen over de onderwijskundige ontwikkelingen in deze deelschool. Op 19 juni 2019 hebben mevr. C.M. Eeken en mevr. L.M. van der Ark gesproken met de voorzitter van de MR, dhr. G. Hoetink, en de secretaris, dhr. R. Eggens, over de ervaringen en ontwikkelingen binnen de school. Bij de diploma-uitreikingen zijn leden van de raad van toezicht aanwezig geweest.

Aan het begin van het jaar stelt de raad van toezicht op voordracht van de bestuurder/algemeen directeur de jaartargets voor de school vast. En aan het eind van het jaar worden op basis van een toelichting van de bestuurder, de resultaten besproken in de raad van toezicht vergadering. De remuneratiecommissie en de bestuurder/algemeen directeur voeren een jaargesprek waarbij de resultaten onderdeel van gesprek zijn.

Naast dat de organisatie voortdurend inzet om haar onderwijs kwaliteit te verbeteren was ook in 2019 het weer een jaar waarin ontwikkelingen van buitenaf veel aandacht vroegen zoals het aardbevingsbestendig maken van de school, inzet op tijdelijke huisvesting en nieuwbouw, de bevolkingskrimp en de wijzigingen in Rijksbekostiging.

Deskundigheidsbevordering raad van toezicht

In de bijeenkomst van de zelfevaluatie heeft de externe deskundige de raad van toezicht meegenomen in governance ontwikkelingen.

Besluitvorming raad van toezicht 2019

De raad van toezicht geeft de bestuurder mandaat om op basis van 'plan B' de verdere onderhandelingen in te gaan m.b.t. de versterking van het gebouw aan de Laan van de Sport 4.	5 mrt 2019
De raad van toezicht stemt in met het voorstel (13-3-2019). Dit betreft het vergoeden van de kosten aan CSG in 2019. Tevens wordt in de jaarrekening 2018 de verplichting ad €146.601,- opgenomen op de balans en de kosten ervan opgenomen onder fusiekosten.	21 mrt 2019
De raad van toezicht is akkoord met de inhoud van de jaarstukken 2018 en verleent decharge aan de bestuurder	23 mei 2019
De raad van toezicht besluit om de commissie Rehoboth/dr. AJC op te heffen per 1 juli 2019.	23 mei 2019
De raad van toezicht besluit en geeft akkoord voor het plaatsen van het semipermanente gebouw.	23 mei 2019
De raad van toezicht stemt in met het uitvoeren van plan B op basis van de NPR2018T1 voor de versterking van de Laan van de Sport 4.	20 juni 2019
De raad van toezicht stelt het WNT-kader van de bestuurder vast.	17 okt 2019
De raad van toezicht gaat akkoord met het besluit om het perceel rondom de Laan van de Sport 6 kosteloos over te nemen van de gemeente.	12 dec 2019

Commissies raad van toezicht

Auditcommissie, remuneratiecommissie, commissie Rehoboth/AJC

Samenstelling

Bij de samenstelling van de raad van toezicht wordt rekening gehouden met een vertegenwoordiging uit de vakgebieden: onderwijs, juridisch, financiën, hrm en bestuurlijk. Vanuit de zelfevaluatie is hierop aangevuld dat in het profiel ook aandacht is voor cultuur- en samenwerkingsaspecten. Ook is besloten dat het aantal leden van de raad van toezicht wordt teruggebracht naar minimaal 5 en maximaal 7 leden.

Mevr. C.M. Eeken

Rol/Commissie raad van toezicht

Voorzitter raad van toezicht

Lid remuneratiecommissie

Lid commissie Rehoboth/AJC

Rooster van aftreden

2^e termijn start 11-01-2020

Nevenfunctie(s)

Directeur Publieke Gezondheid/ GGD/GHOR Drenthe

Bezoldigd/Onbezoldigd

B

Dhr. A. Verhoog

Rol/Commissie raad van toezicht

Lid raad van toezicht

Lid auditcommissie

Rooster van aftreden

2^e termijn start 22-02-2022

Nevenfunctie(s)

-Partner en advocaat bij Van der Maas & Verhoog Advocaten

Bezoldigd/Onbezoldigd

B

Dhr. H.H. van Voorn**Rol/Commissie raad van toezicht**

Lid raad van toezicht

Lid auditcommissie

Lid commissie Rehoboth/AJC

Rooster van aftreden2^e termijn start 21-09-2020**Nevenfunctie(s)****Bezoldigd/Onbezoldigd**

- Concerncontroller Samenwerkingsverband Noord-NL (tot 1/4/2019)
- Freelance medewerker blad Draf- en Rensport
- Redactioneel medewerker tentamens Financial Auditing Nyenrode
- Financieel begeleider Jong Ondernemen
- Penningmeester van de Stichting Lead Conductors
- Lid raad van commissarissen Groninger Huis

B
B
B
O
O
B

Mevr. L. Smits**Rol/Commissie raad van toezicht**

Lid raad van toezicht

Rooster van aftreden2^e termijn start 21-09-2020**Nevenfunctie(s)****Bezoldigd/Onbezoldigd**

- Communication & Branding Triade Group
- Bestuurslid Portefeuillehouder Communicatie Rode Kruis District Groningen
- Eigenaar/directeur Kopwerk

B
O
B

Dhr. B. Vastenburg**Rol/Commissie raad van toezicht**

Lid raad van toezicht

Rooster van aftreden2^e termijn start 22-02-2022**Nevenfunctie(s)****Bezoldigd/Onbezoldigd**

- Voorzitter stichting Op 't Stee Emmen
- Secretaris stichting UOSSM Nederland (medische hulpverlening Syrië)
- Voorzitter ALV Samenwerkingsverband VO Z.O. Drenthe
- Bestuursondersteuner ALV Samenwerkingsverband VO Z.O. Drenthe
- Voorzitter kerkbestuur Protestantse kerk van Sleen

O
O
O
B
O

Mevr. L.M. van der Ark**Rol/Commissie raad van toezicht**

Lid raad van toezicht

Lid remuneratiecommissie

Lid commissie Rehoboth/AJC

Rooster van aftreden

Aftreden 01-01-2022

Nevenfunctie(s)**Bezoldigd/Onbezoldigd**

- Manager HRM- Ommelander Ziekenhuis Groningen
- Lid bezwarencommissie sociaal plan van het Wilhelmina Ziekenhuis Assen

B
B

Maart 2020,

Karin Eeken, voorzitter

Bestuursverslag 2019

Inleiding

Voor u ligt het bestuursverslag over het jaar 2019. Dit bestuursverslag kent twee delen:

- Het jaarverslag
- De jaarrekening

In het jaarverslag leggen we verantwoording af over het kalenderjaar 2019. De doelstellingen zoals verwoord in de begroting 2019 worden gebruikt als inzet voor de verantwoording. De omschrijvingen uit de begroting worden weergegeven in een kader. Het al dan niet realiseren van de doelen is het uitgangspunt geweest voor het te volgen beleid in 2020 volgens het principe van Plan-Do-Check-Act. "Een goed jaarverslag is niet het einde van de jaarcyclus. Het is het begin van een discussie", werd er jarenlang verwoord in de brochure "Richtlijn jaarverslag Onderwijs" van het ministerie van onderwijs. Dat is ook de wijze waarop het dr. Aletta Jacobs College met het jaarverslag wil omgaan. Dit bestuursverslag is opgesteld met inachtneming van de wet- en regelgeving.

In de jaarrekening worden de cijfers van 2019 gepresenteerd en toegelicht.

De primaire doelstelling van het dr. Aletta Jacobs College is het verzorgen van een breed aanbod van openbaar voortgezet onderwijs voor alle leerlingen in de gemeente Midden-Groningen. Deze doelstelling is vastgelegd in de statuten van de school en de missie:

Het dr. Aletta Jacobs College biedt jou als leerling de kans om je optimaal te ontwikkelen, in verbinding met de regio en participierend aan de samenleving. Wie je ook bent, wat je ook wilt en wat je ook kunt, wij hebben oog voor jouw talenten en behoeften. We helpen je om jouw kennis, houding en vaardigheden verder te ontwikkelen, zodat je zoveel mogelijk aan het roer staat van je eigen leren en leven.

Het dr. Aletta Jacobs College is een openbare school met een breed onderwijsaanbod en is door het werken in deelscholen tegelijkertijd verrassend kleinschalig.

In 2019 bestond het aanbod uit:

- Praktijkonderwijs
- Vmbo, alle leerwegen inclusief leerwegondersteunend onderwijs en leerwerktraject.
Binnen het vmbo bieden wij de volgende sectoren aan:
 - Techniek
 - Landbouw
 - Economie
 - Zorg en welzijn
- Havo
- Atheneum
- Gymnasium

De school beschikt over een locatie aan de Laan van de Sport, een locatie aan de Van Heemskerckstraat en een tijdelijke locatie aan de Erasmusweg. Aan de Van Heemskerckstraat wordt het praktijkonderwijs verzorgd en aan de Erasmusweg het onderwijs aan de leerlingen van de mavo afdeling. Alle overige onderwijssoorten worden verzorgd op de locatie aan de Laan van de Sport. Evenals in voorgaande jaren heeft het Noorderpoort zijn rechten op het eigendom van ca. 900 m² binnen de locatie Laan van de Sport ingezet voor volwasseneneducatie. Gedurende de week worden er door het Noorderpoort overdag en 's avonds cursussen verzorgd. Daardoor maakt het dr. Aletta

Jacobs College minder gebruik van alle ruimtes. Op 10 november 2015 is het dr. Aletta Jacobs College eigenaar geworden van het pand aan de Laan van de Sport 6. En intussen is dit gebouw gesloopt en wordt er een nieuw aardbevingsbestendig gebouw op deze locatie gebouwd. Naar verwachting is het gebouw in juli 2020 gereed en kan het in het schooljaar 2020-2021 ingezet worden voor het praktijkonderwijs. Ook wordt er een semi-permanente locatie naast het gebouw aan de Laan van de Sport 4 geplaatst. Dit gebouw zal naar verwachting in maart/april 2020 gereed zijn en kan ook in het schooljaar 2020-2021 in gebruik genomen worden. Het adres van dit semi-permanente gebouw is Laan van de Sport 8. Door welwillende medewerking van Lefier en de mensen van Kwartier Zorg en Welzijn heeft de school de komende vijf jaar enkele meters van de tuin van Kwartier Zorg en Welzijn in bruikleen om de kas voor het groenonderwijs daarop te plaatsen.

Het dr. Aletta Jacobs College verzorgt een breed onderwijsaanbod. Enkele jaren geleden zijn er maatregelen genomen om het onderwijsaanbod ook in de toekomst haalbaar en betaalbaar te houden. Hiervoor zijn de ontwikkelingen van de leerlingenaantallen cruciaal. In 2019 is het leerlingenaantal met 68 leerlingen (stand 1 oktober 2019) toegenomen door het samengaan met CSG Rehoboth. Daarmee is ondanks de groei in leerlingenaantal de krimp op het dr. Aletta Jacobs College merkbaar.

Het onderstaande schema geeft een meerjarenoverzicht van de ontwikkeling van de leerlingenaantallen.

Schooljaar	Totaal aantal leerlingen	Aantal nieuwe leerlingen klas 1	Aantal nieuwe leerlingen in klas 2 en hoger	Totaal aantal nieuwe leerlingen
2010-2011	1.432	289	52	341
2011-2012	1.426	280	49	329
2012-2013	1.405	272	61	333
2013-2014	1.422	259	65	324
2014-2015	1.431	294	59	353
2015-2016	1.486	291	65	356
2016-2017	1.490	295	53	348
2017-2018	1.463	259	48	307
2018-2019	1.422	281	43	324
2019-2020	1.490	287	138	425

Een belangrijke meerjarige doelstelling, ook opgenomen in de meerjarenbegroting 2020-2024, is de versterking van het eigen vermogen en de verbetering van de liquide middelen. Dit is van belang om mogelijke financiële risico's af te dekken van onder andere de versterkingsoperatie aardbevingen, krimp van het aantal leerlingen en de nog komende vereenvoudiging van de bekostiging.

De 4-maandprognose en de 8-maandprognose dienen als ijkpunt voor de gerealiseerde kosten ten opzichte van de geraamde bedragen. De uitkomsten kunnen leiden tot wijzigingen in de dagelijkse financiële en operationele uitvoering. Een voorbeeld hiervan is het voorkomen van ziekteverzuim met als resultaat minder lesuitval en lagere vervangingskosten.

Het aantal leerlingen in het schooljaar 2019/2020 is 68 hoger dan in het schooljaar 2018/2019. De afgelopen jaren werd ieder jaar een hogere krimp verwacht dan het werkelijk aantal aan het begin van het nieuwe schooljaar. In bovenstaand overzicht zien we dat het aantal leerlingen in schooljaar

2019/2020 58 leerlingen hoger is dan in het schooljaar 2010/2011. Dat is een groei van het aantal leerlingen in plaats van de krimp die verwacht mocht worden. Natuurlijk is het samengaan met CSG Rehoboth de reden dat er sprake van groei is. Ook zonder het samengaan met CSG Rehoboth was de krimp de laatste jaren lager dan op grond van de prognoses verwacht mocht worden. Voor de komende jaren wordt overigens nog steeds een behoorlijke teruggang in leerlingen verwacht op basis van demografische krimp/ontgroening, namelijk van 1490 leerlingen in 2019 naar 1451 leerlingen in 2024. In 2018 werd verwacht dat het samengaan met CSG Rehoboth een grotere groei van het aantal leerlingen zou opleveren (tot een aantal tussen de 1500-1600 in schooljaar 2019-2020). Die verwachting is helaas niet uitgekomen. De krimp is een oorzaak, maar ook het feit dat een aantal leerlingen voor een school in de stad heeft gekozen omdat zij niet weer onderwijs in tijdelijke huisvesting wilden volgen is van invloed geweest.

Door de stijging van het leerlingenaantal bestond de noodzaak om meer formatie in te zetten. Ook het feit dat de mavo afdeling op een aparte tijdelijke locatie gehuisvest is, heeft het noodzakelijk gemaakt om iets meer formatie van onderwijs ondersteunend personeel in te zetten. In 2019 viel de klassenverdeling minder gunstig uit dan gehoopt. Desondanks is het gelukt om de formatie net boven de doelstelling af te ronden en daarmee ook de totale kosten van de werkzame formatie te beperken in lijn met het aantal leerlingen.

Ultimo 2019 werden er 149 fte's regulier ingezet. Ultimo 2018 was dit nog 133 fte's. Het aantal ingezette reguliere fte's is dus met 16 gestegen.

Het uiteindelijke resultaat is naast de personele kosten medebepaald door de overige inkomsten en overige uitgaven. In het hoofdstuk 'Financieel beheer en continuïteit' wordt dit nader toegelicht.

Hoofdstuk I: Strategie

1. Strategisch beleidsplan

De doelen uit het strategisch beleidsplan 2019-2023 worden vertaald in de sectorplannen en teamplannen. Er zijn afspraken gemaakt door de bestuurder met de onderwijsdirecteuren over de termijn waarop de doelstellingen gehaald moeten zijn. De afspraken zijn gemonitord en de voortgang is onderwerp van gesprek tijdens functioneringsgesprekken en voortgangsgesprekken. Er is sterk ingezet op onderwijskundige ontwikkeling. Hierbij is de factor ICT-gebruik erg belangrijk. Door voorlichting is het 'Bring Your Own Device' principe gestimuleerd. Steeds meer leerlingen van de brugklassen brengen een eigen device mee naar school en ook in de hogere klassen is het gebruik van een eigen device toegenomen.

2. Onderwijsaanbod

Het onderwijsaanbod is in 2019 niet gewijzigd. Er wordt in 2019-2020 eenmalig gewerkt met een zogenaamde bezemklas voor mavo 4 leerlingen van CSG Rehoboth. Zij volgen binnen het Aletta nog een jaar lang het curriculum zoals dat gold voor CSG leerlingen. Dit is noodzakelijk om dat hun weg naar het examen al in mavo 3 begonnen was en er gedurende dit traject geen veranderingen in het traject meer mogelijk of wenselijk zijn. Dit heeft ook wat extra inzet van onderwijs personeel gevraagd. In 2019 heeft het dr. Aletta Jacobs College samen met Winkler Prins, Noorderpoort en Alfa college een aanvraag voor een subsidie voor sterk techniekonderwijs ingediend. In december werd duidelijk dat de aanvraag is goedgekeurd en vanaf 1 januari zal het geld volgens plan en programma worden ingezet.

3. Krimp

I.a	Krimp: samengaan met CSG Rehoboth	
-----	-----------------------------------	--

Voor de mavo afdeling stond 2019 in het teken van het samengaan met CSG Rehoboth. Er is een nieuwe lessentabel gemaakt en de lessen worden aan alle mavo leerlingen met ingang van 2019-2020 door de medewerkers van het dr. Aletta Jacobs College verzorgd. Het lesgevend team wordt aangevuld met enkele docenten van CSG Rehoboth die nog tot en met 31 december 2019 in dienst zijn van CSG en die vanaf 1 januari 2020 de overstap naar het dr. Aletta Jacobs College maken. De groei in leerlingenaantal, de noodzaak voor extra inzet van ondersteunend personeel, de niet optimaal gunstige lessenverdeling en het vervullen van de vacatures van vertrekkende collega's hebben het noodzakelijk gemaakt om 40 nieuwe personeelsleden aan te nemen.

4. Samenwerking met andere scholen

Er wordt door het dr. Aletta Jacobs College samengewerkt met andere vo scholen in het samenwerkingsverband passend onderwijs (SWV-GO 20.02), de opleidingsschool Ommelanden en het platform vo-mbo. In het laatste overleg is het onderwerp "krimp en herontwerp" een vast agendapunt.

Er is met Winkler Prins Veendam samengewerkt om tot een techniekplan voor de regio Hoogezand Veendam te komen. Bij de planvorming zijn de ROC's van het Alfa college en Noorderpoort betrokken.

Er is een start gemaakt om met Winkler Prins en VO Eemsdelta te gaan samenwerken op het gebied van bedrijfsvoering. Er is een concreet plan met duidelijke afspraken gemaakt en er wordt door alle drie de scholen aan de uitvoering gewerkt. Een dergelijk plan is in voorbereiding voor de afdelingen financiën van de drie scholen. Naar verwachting is dat plan in het voorjaar van 2020 gereed en kan het uitgevoerd worden.

5. Stafdiensten

I.b	Stafdiensten: samenwerking op het gebied van personeel en organisatie met school voor vo binnen de provincie	
-----	--	--

Ter controle en ondersteuning van de salarisadministratie wordt zo nodig gebruikgemaakt van de diensten van een externe PSA-specialist, die bij één van de andere vo scholen in de provincie werkt en ook controlewerkzaamheden bij collega-scholen doet. Daarnaast is er door de vo scholen in de provincie een "dag voor het OOP" in het leven geroepen waar de OOP-medewerkers van de verschillende scholen elkaar ontmoeten en gebruik kunnen maken van het aanbod workshops en trainingen.

Naast de samenwerking op het gebied van HRM en financiën wordt er door de drie scholen dr. Aletta Jacobs College, Winkler Prins en VO Eemsdelta gekeken op welke vlakken er nog meer efficiëntie voordeel gehaald of kwaliteitswinst geboekt kan worden door meer samen te werken.

6. Aardbevingen

I.c	Aardbevingen: verbouw Laan van de Sport 6	31-12-2017
I.d	Aardbevingen: versteviging beide schoolgebouwen (Laan van de Sport 4 en 6)	2019

In 2016 zijn er constructieve contacten gelegd met de NAM en het CVW. Het huisvestingsprogramma van de gemeente Midden-Groningen is leidraad voor het versterken van de schoolgebouwen in de gemeente. Dat geldt ook voor de gebouwen van het dr. Aletta Jacobs College. Het gebouw aan de Laan van de Sport 6 is in 2019 gesloopt en er wordt nieuw gebouwd.

Het pand aan de Laan van de Sport 4 was volgens de planning in 2019 aan de beurt. In de zomer van 2019 werd na meerdere onderzoeken duidelijk dat het toch mogelijk was om de versterking van het gebouw in diverse zomervakanties te laten plaatsvinden. Dit maakt volledige uithuizing naar een 10.000 m² groot tijdelijk gebouw niet meer noodzakelijk. Dat was een opluchting en in de zomer van 2019 zijn er al metingen en berekeningen gedaan om de versterking in de zomervakantie van 2020 voor te bereiden.

Het aardbevingsdossier is de afgelopen jaren een risicovol dossier gebleken. Er was onzekerheid over de maatregelen en de onduidelijkheid over de middelen die door de NAM en de verschillende overheden ter beschikking zouden worden gesteld om de maatregelen uit te voeren. Daarnaast vormt het aardbevingsdossier ook de komende jaren een behoorlijk risico doordat het overheidsbeleid verandert. Zo is het Centrum Veilig Wonen met ingang van 1 januari 2020 niet meer actief. De dienst is volledig opgegaan in de organisatie Nationaal Coördinator Groningen, die nu ook verantwoordelijk is voor de uitvoering van het Scholenprogramma. Het Scholenprogramma loopt tot 2021. Tot die tijd heeft de school nog te maken met dit programma en alle onzekerheid die er rond dit programma is. De school zet in op constructieve samenwerking met alle betrokken partijen en houdt oog voor het grote belang dat het dr. Aletta Jacobs College heeft.

Hoofdstuk II: Onderwijs

1. Algemeen

II.a	Vernieuwd vmbo bovenbouw: aanbod keuzemodules opnieuw bepalen	
II.b	h/v onderwijs: blijvend stimuleren leerlingen aan het stuur van hun opleiding te krijgen	
II.c	h/v kwaliteit: CE cijfer havo (en vwo) op of boven de norm	
II.f	Inspectie: alle indicatoren 'boven de norm'	
II.g	Tevredenheid: veiligheidsbeleving leerlingen agenderen in sector en in teams	
II.h	Medewerkerstevredenheidsonderzoek afnemen	2019

In 2019 is schoolbreed ingezet op het personaliseren van het onderwijs. De teamleiders zijn daartoe in 2018-2019 en 2019-2020 vrijgesteld van onderwijstaken. Zij benutten deze tijd om af te stemmen en van elkaar te leren. Er zijn in 2019 door de teamleiders lessen in elkaars deelscholen bezocht en gekeken naar wat er al gedaan wordt aan maatwerk en gepersonaliseerd leren. Dit is naast onderzoek naar wat er al ervaren, beschreven en onderzocht is over maatwerk en gepersonaliseerd leren input geweest voor de geformuleerde uitgangspunten van het onderwijs op het dr. Aletta Jacobs College, de zgn. ontwerpprincipes. Deze principes zijn in 2019 aan de teams gepresenteerd en er is een eerste stap gezet om het onderwijs verder uit te werken volgens deze principes. Niet ieder team is daar al even ver mee gevorderd. Gedurende de looptijd van het strategisch beleidsplan zal hier verder uitwerking en invulling aan gegeven worden.

Toetsing en examinering

Het examen 2018 en de perikelen die ontstonden bij een Limburgse school hebben landelijk de focus sterk gericht op toetsing en examinering. Ook op het dr. Aletta Jacobs College hebben we aan de hand van de checklist van de vo raad onze procedures, documenten en stappenplannen tegen het licht gehouden. Veel zaken gaan in de uitvoering goed, maar niet alles is even goed beschreven en geborgd in beleid en protocollen. De checklist heeft geholpen om een ontwikkelagenda samen te stellen voor 2019-2021. Ook de aangestelde kwaliteitsadviseur heeft een rol in het proces gekregen. Het voornaamste doel is het verder ontwikkelen van de kwaliteitscultuur met de daarbij behorende verantwoording.

De examencommissie had op het dr. Aletta Jacobs College de vorm van een externe bezwarencommissie. Deze commissie van externe mensen is omgevormd tot commissie van beroep. Daarnaast is er een interne commissie samengesteld. Deze interne commissie bestaat uit de directeur (tevens voorzitter), de examensecretaris en van elke deelschool uit de bovenbouw één docent. Hiermee volgen we het advies dat de vo raad heeft uitgebracht ten aanzien van een betere borging van de kwaliteit van het proces rondom examens.

Ten aanzien van toetsen zijn er delen van beleid en tamelijk veel afspraken. In het voorjaar van 2020 wordt een visie op toetsen geformuleerd en vastgelegd. Daarbij wordt er een uitwerkingsagenda vastgesteld voor het komende jaar.

1.1 Vmbo

De ontwikkeling van het vernieuwde vmbo is onverminderd voortgegaan. In 2018 werd bekend dat de overheid vele miljoenen beschikbaar stelt voor de ontwikkeling en het behoud van het techniekonderwijs in het vmbo. De eerste tranches van deze gelden gaan naar de scholen met

“harde” techniekprofielen en voor de komende jaren is de aangevraagde technieksubsidie toegekend aan het samenwerkingsverband dat het dr. Aletta Jacobs College met het Winkler Prins en twee scholen voor mbo heeft gesloten. Het toegekende subsidiebedrag voor de harde profielen bedroeg in 2019 € 249.478,-.

De resultaten voor vmbo zijn in alle drie de afdelingen op alle onderdelen boven de norm. Opvallend is dat de verbetering van de resultaten in de mavo afdeling die enkele jaren geleden is ingezet, bestendig is en tot een mooi resultaat leidt. De examencijfers liggen maar liefst 0,5 boven de norm in 2019 en het bovenbouwsucces ligt met 89,63% ook ver boven de norm van 83,11 %. Ook bij de onderbouwsnelheid en de onderwijspositie t.o.v. het advies is dat het geval. In september 2019 is de mavo afdeling begonnen in het gebouw aan de Erasmusweg en zijn de leerlingen van CSG Rehoboth ingestroomd in de mavo afdeling van het Aletta. Ook enkele collega's hebben de overstap van CSG Rehoboth naar het Aletta gemaakt. Er is een bezemklas mavo 4 voor de leerlingen van CSG Rehoboth gevormd, de overige leerlingen zijn samen met de Aletta leerlingen tot nieuwe klassen geformeerd. Dat maakt het schooljaar 2019/2020 tot een spannend en enerverend jaar voor dit onderwijsteam. Aan het einde van dit schooljaar zal het team opnieuw verhuizen en na de zomer van 2020 zal het mavo onderwijs ook weer aan de Laan van de Sport plaatsvinden. Alle veranderingen hebben ongetwijfeld invloed op de resultaten in 2019/2020, waarbij nog niet ingeschat kan worden wat dat precies gaat betekenen.

In 2019 is er meer en intensiever gewerkt aan de doorlopende leerlijn vmbo onderbouw en bovenbouw. In de onderbouw wordt gestructureerd gewerkt aan gepersonaliseerd leren. De afgelopen jaren zijn daar al grote stappen in gezet en de ontwikkelagenda is volgens planning doorlopen. De onderwijsresultaten in vmbo onderbouw zijn alle boven de norm. Opvallend is daarbij de onderwijspositie ten opzichte van het advies po. Hier is een stijgende lijn te zien en het resultaat ligt ver boven de norm. Er wordt steeds nauwkeurig geanalyseerd en daar waar nodig geïntervenieerd om de resultaten te verbeteren. De inhoud en de kwaliteit van het onderwijs en de lessen heeft voortdurende aandacht. Er wordt gefocust op maatwerk, differentiatie, leercoach zijn en gepersonaliseerd leren. Er wordt in het team onderzoek gedaan naar formatieve evaluatie en ook digitale vaardigheden en doorlopende lijnen en de aansluiting met de bovenbouw zijn belangrijke aandachtsvelden.

In vmbo bovenbouw wordt gestructureerd en met een duidelijke visie aan ontwikkeling gewerkt. De examenresultaten liggen ruim boven de norm, het slagingspercentage ligt boven het landelijk gemiddelde en de doorstroom- en rendementscijfers liggen ook ruim boven de norm. Het aantal leerlingen dat in de derde klas nog van profiel switcht is sterk afgenomen. In 2017 waren dat nog 8 leerlingen in 2018 waren het er 2 en in 2019 is er niemand meer geswitcht. Dit is het gevolg van een nog beter traject LOB en praktische profiel oriëntatie. Er is een nieuwe aanpak voor oudergesprekken gekozen. Er wordt nu gewerkt met zgn. MOL gesprekken. Onder leiding van de Mentor vertelt de Leerling aan zijn Ouders over zijn welbevinden, zijn resultaten, zijn keuzes en zijn ambities. In 2019/2020 zullen verschillende leerlingen één of meer vakken op een hoger niveau gaan afsluiten. In het vmbo is een collega vrijgesteld van enkele lessen om tijd vrij te maken voor didactische begeleiding van collega's binnen het team. Dit is betaald uit scholingsmiddelen.

1.2 Praktijkonderwijs

Het praktijkonderwijs is op het gebied van ontwikkeling van didactiek en pedagogiek voortgegaan met begeleiding van een externe adviseur. Dit heeft er voor gezorgd dat de ontwikkeling voortging ook in de tijd dat de teamleider van het praktijkonderwijs door ziekte uitviel. In de tweede ziekteperiode van de teamleider in het voorjaar van 2019 is er een interim teamleider aangesteld. Met ingang van het schooljaar 2019-2020 is er een nieuwe teamleider voor het praktijkonderwijs aangesteld. Er is in 2019 een aantal stuurgroepen ingericht die een aantal doelen voor 2020 heeft

geformuleerd in relatie tot de basiskwaliteit en ontwerpprincipes. Het gaat om de stuurgroepen Stage, Aanbod en Samenwerking. De stuurgroep pro-diploma bestond reeds. In 2020 wordt dit geconcretiseerd tijdens themabijeenkomsten. Naar verwachting zal deze interventie een positieve invloed hebben op de uitstroomcijfers.

In 2019 stroomden 26 leerlingen van het praktijkonderwijs uit. Daarvan vonden 10 leerlingen werk, 2 leerlingen stroomden door naar dagbesteding, 2 leerlingen zijn nog werkzoekend, 10 leerlingen zijn naar het mbo gegaan (entree en niveau 2), 3 leerlingen zijn verhuisd en 1 leerling is naar het speciaal onderwijs gegaan.

1.3 Havo/vwo

In de onderbouw havo/vwo is al twee jaar geëxperimenteerd met vormen van gepersonaliseerd onderwijs. In 2018 is er gewerkt aan "proeftuinen voor ander onderwijs" waarbij de leerlingen keuzes maakten in hun eigen lesrooster. Dit is een heel leerzaam traject geweest. Op basis van de evaluatie van dit leertraject is er een structurele wijziging doorgevoerd. Er wordt in schooljaar 2019/2020 gewerkt met het zgn. 20/20 leren. Van ieder lesuur wordt 20 minuten ingezet als keuzewerktijd (tijd voor zelfstandig leren) voor de leerling. Doordat in het ene uur de laatste twintig minuten ingezet wordt als keuzewerktijd en in het volgende uur de eerste 20 minuten, ontstaan er blokken van 40 minuten keuzewerktijd. Er is in samenwerking met het team havo/vwo bovenbouw een DOT (docenten ontwikkelteam) ingezet. Het DOT herijkt het mentoraat en de leerlingenbegeleiding. Daarnaast is er een onderwijsontwikkelgroep ingesteld. Deze groep zorgt voor een voortgang in het proces van onderwijsvernieuwing. Hierbij is belangrijk dat onderbouw en bovenbouw op elkaar blijven aansluiten en het gepersonaliseerde leren meer vorm krijgt. Hierbij worden de ontwerpprincipes als belangrijk uitgangspunt gezien. Er is een tweetal docenten bezig met een onderzoek met als doel het leren meer zichtbaar te maken. Ze doen het onderzoek bij twee klassen in het brugjaar. Afhankelijk van de resultaten van dit onderzoek kan het onderzoek uitgebreid worden tot een bredere pilot in een volgend schooljaar. De vraag om ondersteuning neemt in zowel havo/vwo bovenbouw als onderbouw toe. Er zijn daarom twee interne team ondersteuners benoemd.

In 2018/2019 is hard gewerkt aan de verbetering van de CE resultaten havo en vwo en het is gelukt een verbetering tot stand te brengen. De CE gemiddelden van de laatste drie jaar van havo en vwo zijn boven de norm. Het cijfer bovenbouwsucces bij vwo lag onder de norm. Het cijfer is in 2019 wel verbeterd, maar nog steeds net onvoldoende om het driejaarsgemiddelde boven de landelijke norm te brengen. (norm: 0,8012; Aletta: 0,7996) Voor havo was het bovenbouwsucces geen probleem, maar in september werd bekend dat de norm voor havo verhoogd wordt. Dat betekent dat ook het havo driejaarsgemiddelde hiermee net onder de landelijke norm schiet. Dit is tegenvallend. Er moet dus in beide afdelingen hard gewerkt worden aan het verhogen van het cijfer bovenbouwsucces. Met een goed resultaat en een goede doorstroom in 2020 hoeft het geen probleem te worden, maar de urgentie is duidelijk.

Er is dit jaar ingezet op het verhogen van de ambitie bij leerlingen. De aanpak bestond uit het uitspreken van hoge verwachtingen ten aanzien van leerlingenprestaties en het vertrouwen dat leerlingen dit kunnen realiseren. Er wordt gewerkt aan het creëren van eigenaarschap bij de leerlingen als het gaat om hun eigen leren. Dit is een taai traject en vraagt ook in 2020 om een vervolg.

In 2019 zijn er bij de vakken Duits en Frans stappen gezet om het onderwijs betekenisvoller te maken. Zo zijn er taalexkursies naar Wallonië en Duitsland georganiseerd. Deze onderdelen zijn als verplicht onderdeel in het PTA van de leerlingen opgenomen.

Ook in havo/vwo bovenbouw is er een onderwijsontwikkelgroep actief (Profo). Sinds begin schooljaar 2019-2020 werkt de Profo groep samen met de stuurgroep van de onderbouw.

1.4 Kwaliteit

Op het gebied van kwaliteit zijn de trajecten van eerdere jaren voortgezet. Er is ingezet op professionalisering van docenten, de kwaliteit van de toetsen en de kwaliteit van de digitale lessen. Er is met ingang van schooljaar 2019-2020 een kwaliteitsadviseur aangetrokken. Zij heeft als opdracht om het kwaliteitsbeleid verder uit te werken en de kwaliteitscultuur breed te bevorderen en te professionaliseren.

Er wordt gewerkt met verschillende vormen van maatwerk in de diverse deelscholen. Een mooi voorbeeld is het 20/20 leren in havo/vwo onderbouw dat in mei 2019 door de deelschool is ingevoerd. Dit is een methode waarbij binnen de bestaande lessenverdeling en het bestaande rooster van ieder uur 20 minuten ingezet wordt voor zelfstandig leren/keuzewerktijd. Een jaar eerder heeft dezelfde deelschool een proef gedaan door een maand lang zonder vast rooster voor leerlingen te werken. De leerlingen dienden zelf te kiezen welke lessen en ondersteuning ze nodig hadden. Naar aanleiding van deze eerste proef is er door medewerkers, MR en directie op aangedrongen om vooral verder te gaan met het ontwikkelen en daarbij allereerst ook de bovenbouw van havo/vwo te betrekken. In 2019 is dit gebeurd en het zal ook in 2020 meer gebeuren. Het samen ontwikkelen wordt door vrijwel iedereen als een noodzaak beschouwd. In verband met het vertrek van de teamleider havo/vwo bovenbouw m.i.v. 1 januari 2020 is er een interim teamleiding benoemd. De extern aangetrokken interim teamleider heeft nadrukkelijk als opdracht meegekregen om te zorgen dat de teams onderbouw en bovenbouw op het gebied van onderwijsontwikkeling gezamenlijk stappen zetten. Naast deze opdracht heeft (vooral) het verbeteren van de opbrengsten in de afdeling havo en vwo bovenbouw de hoogste prioriteit.

In het mavo team is er sprake van een versnelde ontwikkeling die veroorzaakt is door het "traject Rehoboth". De lessentabel mavo is met het oog op de toekomst en het samengaan met CSG Rehoboth al aangepast. Er bestond de wens om ook het rooster ingrijpend aan te passen, maar dat is nog niet mogelijk gebleken omdat de andere deelscholen nog niet zo ver zijn. Mogelijk zijn er in de komende jaren schoolbrede organisatorische aanpassingen nodig.

1.5 Cultuursubsidie

In 2019 zijn er geen projecten bekostigd vanuit de Aletta cultuursubsidie wegens het intrekken van een project en het later uitvoeren van een ander project.

1.6 Sectiebudgetten

De sectiebudgetten zijn volgens begroting ingezet.

1.7 Ontwikkeling teams en ontwikkeling teamleiders/directeuren

De teambijeenkomsten staan in het teken van samen leren en samen ontwikkelen. We zetten in op inzet van de scholingsmiddelen gericht op dit doel en op persoonlijke ontwikkeling. In 2019 maakten 5 medewerkers gebruik van een lerarenbeurs.

1.8 Prestatiebox

In 2019 is het geld van de prestatiebox ingezet voor de doelen van het strategisch beleidsplan 2015-2019. Het sectorakkoord vo is volledig verwerkt in de doelstellingen van het strategisch beleidsplan. Er is daarnaast ingezet op hoogbegaafdenbeleid en uitdaging door het talentbeleid. In toenemende mate maken secties en teams gebruik van de mogelijkheid om gezamenlijk te leren en te professionaliseren. Dat geldt ook voor het managementteam en de raad van toezicht. In 2019 heeft

er een zelfevaluatie door leden van de raad van toezicht onder leiding van Hartger Wassink plaatsgevonden. De leden van het managementteam van het dr. Aletta Jacobs College hebben een afgeronde schoolleidersopleiding of studeren daarvoor. In 2019 hebben enkele teamleiders een kortere cursus financiën en strategisch HRM afgerond. De overige leden van het managementteam scholen met regelmaat en zorgen voor professionalisering via netwerken. Professionalisering is een vast onderwerp in functioneringsgesprekken en beoordelingsgesprekken.

2. Ondersteuning

2.1 Passend Onderwijs

Het dr. Aletta Jacobs College maakt deel uit van het samenwerkingsverband voortgezet onderwijs Groningen Ommelanden (20.02). De bestuurder/algemeen directeur van het dr. Aletta Jacobs College is lid van het niet uitvoerend bestuur en met ingang van 1 januari 2020 penningmeester van dit samenwerkingsverband. In het swv is er naast een niet uitvoerend bestuur een algemene ledenvergadering ingericht die de rol van intern toezichthouder vervult. Met ingang van 1 januari 2020 is er een onafhankelijk voorzitter aangesteld in lijn met de afspraken die er in de vo raad gemaakt zijn over de rol en toezicht in samenwerkingsverbanden.

In de school is er een portefeuillehouder zorg (de directeur vmbo en pro) en een Aletta Adviesteam bestaande uit interteamondersteuners en orthopedagogen. Samen zorgen zij voor de invulling van passend onderwijs in de school en de uitvoering van het school ondersteuningsplan.

Voor begeleiding en preventie in de school is het Aletta Adviesteam uitgebreid met een medewerker uit het speciaal onderwijs. Het doel is om leerlingen niet langdurig in de tussenvoorziening onder te brengen maar het liefst zo veel mogelijk regulier in het onderwijs te laten functioneren. Er is in 2019 door 23 leerlingen gebruik gemaakt van de tussenvoorziening en de gemiddelde verblijfsduur was 15 weken.

In 2019 is er een tijd lang extra ondersteuning vanuit het ECT (Expertise en Consultatie Team) van het samenwerkingsverband ingezet op het dr. Aletta Jacobs College. Het doel hiervan was om in school te leren van de aanpak in bepaalde casussen. Daarnaast is er ingezet op twee maatwerktrajecten. Het doel van deze maatwerktrajecten is dat leerlingen niet gaan uitvallen, maar met een ander traject dan regulier onderwijs toch een diploma gaan halen of uitstromen naar werk.

2.2 Rekenresultaten in 2018

In de onderstaande tabel staan de resultaten van de landelijke rekentoets van 2019 verwerkt in een vergelijking met 2015 t/m 2019. Zo is een ontwikkeling af te lezen.

	School gemid. cijfer					Landelijk gem. cijfer**				School % onvoldoende					Landelijk % onvoldoende***		
	2015	2016	2017	2018	2019	2015	2016	2017	2018	2015	2016	2017	2018	2019	2015	2016	2017
Vmbo b	4,9	5,7 5,6 *	5,2 5,0*	5,9 5,4*	4,7 4,7	5,6	5,9	6,1	6,0	63,9	36,7 39,7*	48,7 53,3*	21,6 31*	71 73*	49,4	34,3	25,8
Vmbo k	5,3	5,8	5,5	5,7	5,9	5,9	6,1	6,1	6,0	51,3	38,4	41,3	35,2	30	41,0	33,8	31,2
Mavo	6,4	7,4	6,8	7,5	7,0	6,3	7,1	7,0	7,1	36,4	0,1	0,03	4,2	6,0	30,6	10,7	9,6
Havo	5,8	5,7	5,8	5,9	6,0	5,8	5,9	5,9	5,9	43,3	34,4	37,3	24,3	35	46,1	39,1	36,3
Vwo	7,2	7,4	7,1	7,5	7,2	7,3	7,4	7,5	7,5	7,0	0	0	0	6	8,4	5,2	0,2

*) Met LTW-leerlingen meegeteld

**) Op moment van schrijven is de examenmonitor 2019 niet gepubliceerd.

***) De examenmonitor van DUO geeft sinds 2018 niet langer het landelijke onvoldoende percentages.

Analyse cijfers 2019

De stevige verbetering in vmbo-b van vorig jaar heeft zich niet doorgezet. In dit jaar is de gemakkelijkere 2A toets niet afgenomen, maar de 2F toets. Dit kan de significante daling deels verklaren. Zowel het gemiddelde als het percentage onvoldoendes is het laagst van alle geregistreerde jaren. Op moment van schrijven is het landelijke gemiddelde niet gepubliceerd. De vergelijking met het landelijke gemiddelde is daarom niet te maken, maar gelet op de voorgaande jaren mogen we zonder aarzeling aannemen dat het landelijke gemiddelde fors hoger ligt dan het gemiddelde van onze bb-groep.

De afdeling vmbo kb toont daarentegen betere resultaten dan in alle geregistreerde jaren met een gemiddelde van 5,9. Men mag aannemen bij vmbo kb dat het percentage onvoldoende nabij het landelijke percentage ligt.

De rekenresultaten in mavo zijn net als in vorige jaren goed, hoewel er wel op het gemiddelde cijfer als het percentage onvoldoende een minder hoog resultaat is dan in het voorgaande jaar. We mogen aannemen dat in de mavo de resultaten nog steeds op of boven landelijk niveau liggen.

Op de havo wordt de positieve lijn doorgezet. Voor het eerst in de geregistreerde jaren komt het gemiddelde op een 6. Het aantal onvoldoendes is daarentegen wel hoger geworden. Er lijkt een grotere spreiding van de rekencijfers te zijn.

Het vwo doet het zoals alle jaren redelijk goed maar de score is wel iets minder goed dan in het voorgaande jaar. In een kleine examengroep (33 leerlingen) leiden 2 vijven tot een 6% percentage onvoldoendes.

De organisatie van het rekenonderwijs was in schooljaar 2018-2019 gelijk aan het jaar ervoor.

Door de uitsplitsing van de gemiddelden van alle bb-leerlingen inclusief lwt en de bb-leerlingen exclusief lwt is het effect te zien op de schoolgemiddelden van bb.

2.3 Taal

Binnenkomende leerlingen in leerjaar 1 worden ieder jaar getest op dyslexie. Daar waar nodig wordt geadviseerd verder te testen en eventuele ondersteuning in te zetten. Verder kunnen hulpmiddelen ingezet worden volgens ons dyslexiebeleid. Naast de testen betreffende dyslexie wordt ook elk jaar een aantal testen afgenomen middels Diataal. Aan de hand van de uitslagen kan ook hierop extra ondersteuning geboden worden. Het taalbeleid op het dr. Aletta Jacobs College wordt verder vooral vormgegeven binnen de verschillende teams. Bijna alle teams hebben bijvoorbeeld vaste momenten dat er gelezen wordt in de klas (de docent leest op dat moment ook). Andere voorbeelden binnen taalbeleid zijn: examentraining aan docenten, aandacht voor taal in toetsen en formats voor werkstukken.

3. Kwaliteit

3.1 Inspectie

II.f	Alle indicatoren 'boven de norm'	
------	----------------------------------	--

De inspectie van het onderwijs beoordeelt het onderwijs in alle afdelingen als volgt:

Onderwijssoort	Inspectieoordeel	Toezichtarrangement
Praktijkonderwijs	Voldoende	Basisarrangement
Vmbo basisberoepsgerichte leerweg	Voldoende	Basisarrangement
Vmbo kaderberoepsgerichte leerweg	Voldoende	Basisarrangement
Vmbo theoretische leerweg	Voldoende	Basisarrangement
Havo	Voldoende	Basisarrangement
Vwo	Voldoende	Basisarrangement

Dit oordeel is gebaseerd op de opbrengsten van de schooljaren 2015-2016, 2016-2017 en 2017-2018. De resultaten van het schooljaar 2018-2019 hebben geen invloed op het oordeel van de inspectie in 2019. Pas bij de opbrengstenkaart van 2020 worden de resultaten van het schooljaar 2018-2019 meegeteld. Hieronder is de opbrengstenkaart 2020 opgenomen.



Onderwijsresultaten 2020

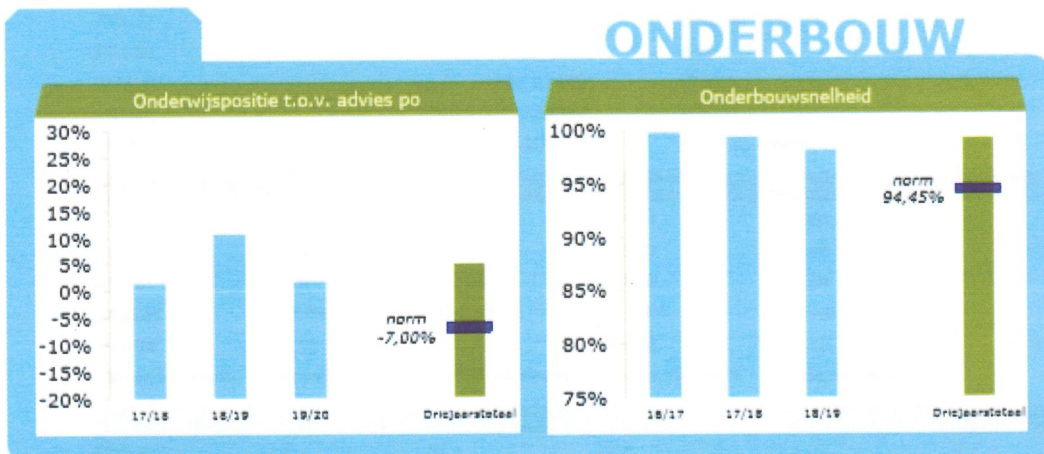
dr Aletta Jacobscollege

9603 TG Hoogezand

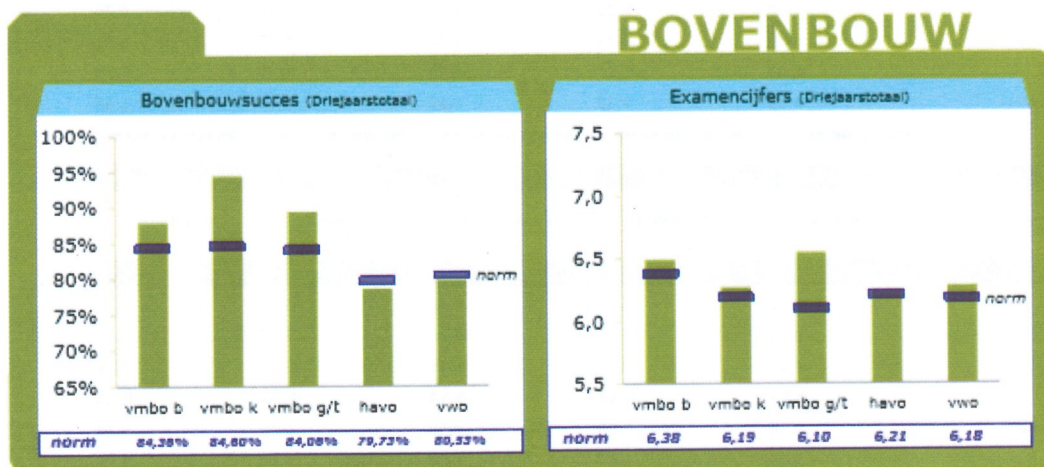
25GM-0

Stichting dr. Aletta Jacobs College

ONDERBOUW



BOVENBOUW



**Berekend
oordeel**

VMBO B
voldoende

VMBO K
voldoende

VMBO G/T
voldoende

HAVO
voldoende

VWO
voldoende

Berekeningen 2020

Bevoegd gezag	Stichting dr. Aletta Jacobs College	Bevoegd gezag nr.	42534
Naam school	dr Aletta Jacobscollege		
Adres	Laan van de Sport 4		
Plaats	9603 TG Hoogezand	BRIN-Vestnr.	25GM-0

Onderwijspositie t.o.v. advies po

Vergelijkingsgroep	VMBO-breed/HAVO/VWO
2017-2018	1,53%
2018-2019	10,77%
2019-2020	1,80%
Gem 3 jaar	4,84%
Norm	-7,00%
Resultaat	boven de norm

Onderbouwsnelheid

2016-2017	99,82%
2017-2018	99,41%
2018-2019	98,17%
Gem 3 jaar	99,16%
Norm (na correctie)	94,45%
Resultaat	boven de norm

Bovenbouwsucces	VMBO B	VMBO K	VMBO G/T	HAVO	VWO
2016-2017	88,35%	94,94%	85,99%	81,25%	80,24%
2017-2018	89,00%	92,86%	96,36%	78,26%	80,72%
2018-2019	86,08%	95,63%	86,11%	76,00%	78,49%
Gem 3 jaar	87,94%	94,47%	89,44%	78,61%	79,80%
Norm (na correctie)	84,36%	84,60%	84,06%	79,73%	80,53%
Resultaat	boven de norm	boven de norm	boven de norm	onder de norm	onder de norm

Examencijfer	VMBO B	VMBO K	VMBO G/T	HAVO	VWO
2016-2017	6,53	6,25	6,46	6,11	6,27
2017-2018	6,55	6,22	6,59	6,19	6,26
2018-2019	6,39	6,34	6,60	6,47	6,31
Gem 3 jaar	6,49	6,27	6,55	6,25	6,28
Norm (na correctie)	6,38	6,19	6,10	6,21	6,18
Resultaat	boven de norm	boven de norm	boven de norm	boven de norm	boven de norm

	VMBO B	VMBO K	VMBO G/T	HAVO	VWO
Berekend oordeel	voldoende	voldoende	voldoende	voldoende	voldoende

Verskil SE-CE	VMBO B	VMBO K	VMBO G/T	HAVO	VWO
2016-2017	-0,12	0,11	-0,02	0,07	0,13
2017-2018	-0,14	0,23	-0,21	0,07	0,33
2018-2019	-0,12	0,19	-0,18	-0,23	0,28
Gem 3 jaar	-0,13	0,17	-0,14	-0,02	0,26
Norm groot verschil	0,50	0,50	0,50	0,50	0,50
Norm zeer groot verschil	1,00	1,00	1,00	1,00	1,00
Resultaat	gering verschil	gering verschil	gering verschil	gering verschil	gering verschil

Berekeningen 2020

Bevoegd gezag	Stichting dr. Aletta Jacobs College	Bevoegd gezag nr.	42534
Naam school	dr Aletta Jacobscollege		
Adres	Laan van de Sport 4		
Plaats	9603 TG Hoogezand	BRIN-Vestnr.	25GM-0

Resultaten

vergelijkingsgroep voor indicator Onderwijspositie t.o.v. advies po	VMBO-breed/HAVO/VWO
---	---------------------

Onderwijspositie	boven de norm
Onderbouwsnelheid	boven de norm

	VMBO B	VMBO K	VMBO G/T	HAVO	VWO
Bovenbouwsucces	boven de norm	boven de norm	boven de norm	onder de norm	onder de norm
Examencijfers	boven de norm	boven de norm	boven de norm	boven de norm	boven de norm
Vershill SE-CE	gering verschil	gering verschil	gering verschil	gering verschil	gering verschil
oordeel over alle resultaten over drie jaar	voldoende	voldoende	voldoende	voldoende	voldoende

3.2 Tevredenheid

De uitkomsten van de tevredenheidsonderzoeken worden geagendeerd en besproken in bijeenkomsten. Zo wordt de ouder- en leerlingentevredenheid besproken tijdens klankbordbijeenkomsten van ouders en leerlingen en tijdens teambijeenkomsten. Waar nodig wordt er een aanpak afgesproken en uitgevoerd. Uit gegevens van mei 2019 blijkt dat leerlingen hun gevoel van veiligheid op het dr. Aletta Jacobs College waarderen met het cijfer 8.9.

Tijdens klankbordgesprekken met leerlingen is het thema veiligheid aan de orde gesteld. Dit heeft geen opvallende inzichten en opmerkingen opgeleverd.

In oktober 2019 is het medewerkerstevredenheidsonderzoek afgenomen. Dit onderzoek vindt eens per drie jaar plaats. Hieronder zijn de resultaten weergegeven. Na bespreking is besloten om extra aandacht te besteden aan de relatieve ontevredenheid over beloningsdifferentiatie.

Overzicht domeinen	Score	BM	Risico
Arbeidsomstandigheden	7,36	7,26	11%
Beloning	5,60	5,78	12%
Collega's op school	7,18	6,93	11%
Leidinggevende	7,72	7,23	8%
Ontwikkelingsmogelijkheden	6,33	6,17	14%
Risico-Inventarisatie en Evaluatie	6,97	6,78	28%
Schoolorganisatie	6,54	6,48	22%
Totaalindex Quickscan MTO	7,10	6,94	10%
Werkdruk	6,87	6,62	28%
Werkzaamheden	7,42	7,45	10%

3.3 Klachten & bezwaren

In 2019 zijn er 3 officiële bezwaren ingediend. Twee bezwaren zijn volgens de interne klachtenprocedure behandeld en het heeft niet tot vervolgstappen geleid. Het derde bezwaar is ook volgens de officiële klachtenprocedure behandeld en heeft uiteindelijk tot een klacht bij de landelijke klachtencommissie geleid. De landelijke klachtencommissie heeft advies uitgebracht richting de school en de school heeft het advies onverkort overgenomen.

In 2019 heeft het bevoegd gezag een vriendin van een leerling de toegang ontzegd in het kader van de veiligheid van leerlingen en medewerkers.

Hoofdstuk III: Personeel

1. Strategisch HRM

Het dr. Aletta Jacobs College beschikt over een strategisch HRM beleid. Het is een uitgangspunten beleid dat in de komende jaren aangevuld wordt met uitvoeringsbeleid. De school heeft te maken met demografische krimp en daardoor dalende leerlingaantallen. Dit gegeven wordt jaarlijks meegenomen in het formatieplan waarbij de meerjarenbegroting als uitgangspunt genomen wordt voor de formatieruimte. De afgelopen 12 jaar is er nadrukkelijk ingezet op het behoud van een flexibele schil van medewerkers om de gevolgen van de leerlingendaling te kunnen opvangen. Het is duidelijk dat Oost-Groningen in ieder geval tot 2030 te maken zal hebben met demografische krimp. Daarmee blijft het noodzakelijk om een flexibele schil van medewerkers te behouden. Dit betekent tevens een extra uitdaging op gebied van kwaliteitsbehoud. Er worden daarom besluiten genomen op kwalitatieve en kwantitatieve gronden ten aanzien van formatie en behoud van flexibele schil. De voorspelde leerlingendaling tot 2030 kan voor een aanzienlijk deel opgevangen worden door medewerkers die vertrekken in verband met het bereiken van de pensioengerechtigde leeftijd. Daarnaast wordt er op gebied van HRM samengewerkt met andere Oost-Groningse scholen in de Opleidingsschool Oost-Groningen. Ook werken de afdelingen HRM van het Winkler Prins in Veendam en VO Eemsdelta uit Appingedam/Delfzijl samen op het gebied van HRM met als doel kwaliteitsbehoud en verbetering en verminderen van kwetsbaarheid.

2. Professionalisering

III.a	Professionalisering: schoolleiders dienen een opleiding onderwijskundig leiderschap te hebben afgerond of starten daarmee c.q. er zijn afspraken gemaakt over de start van een dergelijke opleiding	
-------	---	--

In 2019 heeft er een teamleider deelgenomen aan een opleiding onderwijskundig leiderschap of een vergelijkbare opleiding. Naar verwachting wordt de opleiding in 2020 afgerond.

III.1.b	Bevoegdheden: bindende afspraken met onbevoegde medewerkers over de termijn waarbinnen de bevoegdheid behaald moet zijn	jaarlijks
---------	---	-----------

In 2019 waren er 8 onbevoegde personeelsleden in vaste dienst van het dr. Aletta Jacobs College. Zie ook ambitie 5 in hoofdstuk 'Het sectorakkoord vo'.

III.1.c	Convenant leerkracht: check of de school nog aan de functiemix percentages voldoet wordt uitgevoerd en waar nodig wordt actie ondernomen	jaarlijks
---------	--	-----------

Jaarlijks worden in januari de functiemixpercentages berekend. Wanneer niet meer aan de vereiste percentages wordt voldaan wordt er conform beleid een sollicitatieprocedure gestart. In 2019 heeft er een procedure plaatsgevonden waarbij 4 medewerkers een LD-aanstelling hebben gekregen en 3 medewerkers een LC-aanstelling hebben gekregen.

2. Informatie personeel

Hieronder is de informatie over het eigen personeelsbestand van het dr. Aletta Jacobs College ultimo 2019 schematisch weergegeven.

A. Aantal werknemers in de organisatie:

Personeelsformatie per 31 december 2019								
	Directie		OP		OOP		Totaal	
	parttime	fulltime	parttime	fulltime	parttime	fulltime	parttime	fulltime
Mannen		1	24	38	7	14	31	53
Vrouwen		2	53	15	25	3	78	20
Totalen		3	77	53	32	17	109	73

Ultimo 2019 werkt van het totaal aantal medewerkers 40% fulltime en 60% parttime. Ultimo 2018 was dit respectievelijk 41% en 59%. De verhouding verschuift licht richting parttime, evenals in 2018.

Overzicht aantal medewerkers/aantal fte's per 31 december 2019				
	aantal medewerkers		aantal fte's	
	2019	2018	2019	2018
Eigen personeel	181	166	149	132
Extern personeel	1	3	0	1
Totaal reguliere inzet	182	165	149	133

Ultimo 2019 is het aantal regulier werkzame fte's ten opzichte van ultimo 2018 met 16 fte's gestegen.

B. Leeftijdsopbouw

Leeftijdsopbouw per 31 december 2019								
	Directie		OP		OOP		Totaal	
	mannen	vrouwen	mannen	vrouwen	mannen	vrouwen	mannen	vrouwen
20 jaar tot 25 jaar			3	4			3	4
25 jaar tot 35 jaar			12	19	3	2	15	21
35 jaar tot 45 jaar		1	20	13	3	9	23	23
45 jaar tot 55 jaar		1	12	13	7	10	18	24
55 jaar tot 60 jaar	1		8	8	3	4	12	12
60 jaar tot 70 jaar			8	10	4	4	12	14
Totalen	1	2	63	67	20	29	84	98

Eind 2019 vallen 50 medewerkers in de leeftijdsgroep 55 jaar en ouder. In deze leeftijdsgroep ligt ook met name de BAPO druk. Eind 2019 werd aan BAPO 3,0247 fte uitgegeven. Door pensionering en vertrek neemt in de komende jaren het gebruik van BAPO verder af. Het aantal van 26 medewerkers

valt in de leeftijdsgroep 60 jaar en ouder. Het pensioenfonds ABP biedt de mogelijkheid van keuzepensioen vanaf de leeftijd van 60 jaar. Door de ophoging van de AOW leeftijd en ook de onzekerheid over de toekomstige indexering van pensioenen, is de verwachting dat het eventueel eerder met vervroegd pensioen ook opschuift. Het landelijk beeld is momenteel een pensioneringsleeftijd van 64 jaar. De verwachting is wel dat de komende jaren het aantal vacatures zal toenemen, maar er zal ook krimp in het leerlingenaantal zijn.

C. Ziekteverzuim (%)

	OP			OOP			TOTAAL		
leeftijd	2019	2018	2017	2019	2018	2017	2019	2018	2017
20-24 jr	0,9	1,3	0,7	nvt	nvt	nvt	0,9	0,9	0,6
25-34 jr	1,0	0,9	1,1	0,3	1,1	2,0	0,9	1,0	1,2
35-44 jr	3,4	4,9	*5,2	*3,2	*9,5	4,0	3,3	5,7	4,9
45-54 jr	6,2	4,8	4,4	0,8	1,3	*6,8	3,7	3,3	*5,5
55-59 jr	3,7	*10,3	4,0	6,1	*19,0	4,6	4,4	*11,4	4,2
60-65 jr	*25,5	*10,6	*7,8	*7,1	1,7	*9,0	*20,9	*8,0	*8,2
66-70 jr	*52,2	1,7	*19,7	0,8	*9,0	5,5	*27,9	4,2	*15,0
Totaal	7,5	5,9	4,8	3,1	6,0	6,6	6,3	5,8	5,2

*Deze vlakken geven aan dat de score hoger is dan het totaal gemiddelde verzuimpercentage

Het ziekteverzuim in 2019 komt uit op 6,3%. Het landelijk gemiddelde ziekteverzuimcijfer voor het onderwijs in het jaar 2018 was 5,6% voor het OP en 6,0% voor het OOP. De laatste jaren hebben we aandacht besteed aan het omgaan met ziekteverzuim en er is een verzuimtraining voor teamleiders en directie ingezet. Er is aandacht besteed aan het vroegtijdig signaleren en de bijbehorende gespreksvoering. Er zijn aangepaste en heldere ziektemeldingsprocedures in werking gesteld. Het ziekteverzuim is in 2018 (5,8%) en 2019 (6,3%) gestegen. Het betreft voornamelijk langdurig verzuim. Het streven is om onder het landelijk gemiddelde uit te komen.

Hoofdstuk IV: Huisvesting

1. LO-zalen

In 2019 is gebruikgemaakt van de gymzalen van het Kalkwijck-complex. Het gebruik van de vier zalen kost jaarlijks ca. €120.000,-. Bij het leerlingenaantal van september 2019 kunnen alle lessen gegeven worden tijdens en in de contractueel vastgelegde tijden en ruimten. Dit legt wel beperkingen op in het lesrooster voor de overige vakken. In 2019 maken we voor onderwijs en lo tijdelijk gebruik van de locatie aan de Erasmusweg. Dit heeft extra kosten met zich meegebracht voor vaklokaal inrichting bij muziek, biologie, natuurkunde en LO. Ook het openstellen van een kleine bibliotheek op deze locatie heeft ca. €6000,- extra gekost. De uitgave was noodzakelijk om het leesonderwijs ook op de tijdelijke locatie goed te faciliteren.

2. Onderhoud

Er is in 2019 uitvoering gegeven aan de werkzaamheden voortvloeiend uit het meer jaren onderhoudsplan (MJOP). Enkele vervangingen (schilderwerk en vloerbedekking) zijn verschoven naar een moment nadat het gebouw aan de Laan van de Sport 4 versterkt is om dubbel werk te voorkomen. Er zijn investeringen gedaan in lokalen, in de bekabeling van de administratie en een nieuw besturingssysteem voor de lift.

3. Locatie Van Heemskerckstraat/praktijkonderwijs

IV. a	Locatie van Heemskerckstraat: verhuizing Laan van de Sport 6	2019
-------	--	------

De verhuizing van het praktijkonderwijs naar de Laan van de Sport 6 heeft niet plaatsgevonden. Medio 2017 werd duidelijk dat versterken van het bestaand gebouw eigenlijk geen optie was doordat de kosten van nieuwbouw nauwelijks hoger zouden zijn dan voor verbouw. Er is in 2017 gezocht naar een mogelijkheid om de financiering van nieuwbouw mogelijk te maken. Eind 2017 was er een plan, dat in de loop van 2018 met alle betrokkenen is besproken en aansluitend werd het formele besluitvormingstraject doorlopen. In december 2018 is de financieringsaanvraag bij het ministerie ingediend en in het voorjaar van 2019 kwam de goedkeuring binnen. Aansluitend is de aanbesteding uitgezet. Helaas bleek de partij die uit de aanbesteding kwam de bouw niet binnen budget te kunnen voltooien. Het contract gaf ruimte om dan opnieuw de markt op te gaan en actief een partij te zoeken die de bouw zou kunnen voltooien binnen budget en tijdsplanning. Dit is gelukkig in het najaar van 2019 gelukt. In november is de bouw door Van Wijnen en Pranger-Rosier van start gegaan. Naar verwachting is de bouw begin juli 2020 gereed. Vanaf september 2020 zullen de lessen voor het praktijkonderwijs in dit nieuwe gebouw aan de Laan van de Sport 6 plaatsvinden.

Hoofdstuk V: Bedrijfsvoering

De uitgaven voor de totale exploitatiekosten inclusief personeel, worden gedekt uit de rijksbijdragen personeel en materieel, overige OCW vergoedingen, overige overheidsinkomsten en overige bijdragen en vergoedingen.

Hoofdstuk VI: ICT

VI.a	Stimuleren Bring Your Own Device (BYOD)	
------	---	--

Ook in 2019 is ingezet op de ontwikkeling van 'Bring Your Own Device'. Er is aan de ouders van leerjaar 1 een voorlichting gegeven over de aanschaf van een device voor hun zoon of dochter. De voorlichting werd gegeven in samenwerking met Campusshop. Steeds meer leerlingen brengen een eigen device mee naar school.

Zo lang nog niet iedere leerling de beschikking heeft over een eigen device dat hij/zij mee kan brengen naar school, kunnen docenten gebruikmaken van klassensets iPads die uitgeleend worden vanuit een daarvoor ingerichte ruimte op de eerste verdieping. Het beheer van de iPads is in handen van twee vrijwilligers en het onderhoud en de kleine reparaties worden uitgevoerd door de afdeling ICT.

In 2019 zijn we verder gegaan op de ingeslagen weg en is het BYOD-principe gestimuleerd. Campusshop biedt daarvoor aanbiedingen aan ouders waarbij ditmaal vooral ingezet is op een aantrekkelijke verzekering en technische ondersteuning. De ICT-afdeling op school repareert immers de devices die eigendom zijn van de leerlingen niet.

Er is door de afdeling ICT uitgegeven volgens de begroting, met uitzondering van de aanschaf van vrijrijdbare smartboards voor de locatie Erasmusweg. Deze borden kunnen ingezet worden in het nieuw te bouwen semi-permanente gebouw wanneer de mavo afdeling weer terugverhuist naar de Laan van de Sport.

In 2019 zijn wederom de maatregelen genomen in verband met de invoering van de AVG en in het kader van de wet bescherming persoonsgegevens.

Hoofdstuk VII: Wet bescherming persoonsgegevens en AVG

In 2019 is er maandelijks overleg geweest van de werkgroep dataveiligheid bestaande uit de security officer, een systeembeheerder en de bestuurder/algemeen directeur. Deze werkgroep heeft zich o.a. gericht op bewustwording onder de medewerkers, het verzamelen van gegevens over autorisatie, de gebruikte softwarepakketten waarin gegevens van leerlingen of medewerkers een rol spelen, het screenen en inrichten van de computersystemen en netwerken met het oog op de wetgeving. Verschillende keren is ook de functionaris gegevensbescherming aangesloten bij dit overleg.

De procedure voor het registreren, melden en afhandelen van datalekken is al in 2017 in werking gegaan. Eind januari 2019 zijn alle medewerkers van het dr. Aletta Jacobs College op scholing geweest m.b.t. dataveiligheid. De komende jaren zullen we de procedures verder aanpassen zodat het in lijn is met de AVG. De school heeft daarbij ondersteuning van Brin/Your Servicenet en vraagt de externe functionaris gegevensbescherming toezicht te houden op de voortgang en om gevraagd en ongevraagd te adviseren.

Intussen is ook het systeem Zivver aangeschaft om als extra beveiliging voor het mailverkeer in te zetten. De medewerkers ontvangen ook daarvoor een online training.

Er is in 2019 één datalek gemeld bij de autoriteit persoonsgegevens. Er is geen verdere actie vanuit de autoriteit ondernomen.

Hoofdstuk VIII: Risico-inventarisatie

Er heeft in 2017 een risico-inventarisatie plaatsgevonden waaraan naast de bestuurder en de leden van de raad van toezicht ook dhr. Vriesen, registeraccountant van de Hofsteenge Zeeman Groep heeft deelgenomen. De uitkomsten van de inventarisatie zijn weergegeven in onderstaand overzicht. De thema's zijn ingebracht door alle deelnemers. In een bijeenkomst hebben alle deelnemers bepaald hoe groot zij de kans achten dat het risico zich voordoet en vervolgens hebben alle deelnemers ingeschat hoe hoog het bedrag is dat er mee gemoeid is wanneer het risico zich voordoet.

Risico-inventarisatie dr. Aletta Jacobscollege 6 februari 2017

	PROCES	Risico	Kans	Financiële bandbreedte	Incidenteel/ Structureel
1.	Brede school met een breed aanbod		D	C	I
2.	Leerlingenaantal versus breed aanbod		D	C	I
3.	Onderwijsopbrengsten		C/D	B	I
4.	Samen (werken, wonen , gaan) met Rehoboth		C	D	I
5.	Leerlingen met extra ondersteuningsbehoefte		D	C	S/I
6.	Reserves/Eigen Vermogen van de school		D	A	I
7.	Onvoorspelbaarheid van het overheidsbeleid		D	D	S
8.	Aanbod kwalitatief goed onderwijzend personeel		D	B	S
9.	Aanbod kwalitatief goed ondersteunend personeel		C	A	S
10.	Kleine school met beperkte staf		D	B/C	S
11.	Kwaliteit ICT voorzieningen		D	C	S
12.	Dataveiligheid		D/E	A/B	I
13.	Bepalen schoolkeuze door leerlingen en ouders/imago		D	C	S
14.	Aantrekkingskracht van de stad Groningen		B	A	S
15.	Relatie met de (nieuwe gemeente)		B	A	I
16.	Aardbevingen/versterkingen		C	D	I
17.	Onderhoud gebouwen		D	B	I

Kansen		
A	zeer klein	0% < 20%
B	klein	20% < 40%
C	gemiddeld	40% < 60%
D	groot	60% < 80%
E	zeer groot	80% < 100%

Financiële bandbreedte		
A	zeer klein	<50.000
B	klein	50.000-100.000
C	gemiddeld	100.000-500.000
D	groot	500.000-1.000.000
E	zeer groot	>1.000.000

Als het samengaan met CSG Rehoboth en de versterking met alle risico's en consequenties hebben plaatsgevonden is dat een logisch moment om opnieuw een risico-inventarisatie te doen op de nieuwe situatie. In het voorjaar van 2020 zal afgesproken worden wanneer de risico inventarisatie plaats zal vinden.

Sedert een aantal jaren gaan we bij het opstellen van de begroting en de meerjarenraming al uit van een minimale taakstellend exploitatieresultaat ten behoeve van versterking van het eigen

vermogen/reserves. Door de resultaten van de afgelopen jaren is de reserve aanzienlijk verbeterd. Het blijft verstandig ook in het licht van de huisvestingsvraagstukken die er liggen in verband met versterking in te zetten op een hogere reserve.

De eerste plannen voor een nieuw bekostigingsmodel waren voor het dr. Aletta Jacobs College zeer ongunstig. De rekentool gaf een teruggang in bekostiging aan van 3,6%. Daarnaast lijkt ook het model voor de nieuwe bekostiging voor lwoo en pro ongunstig uit te vallen voor het dr. Aletta Jacobs College. Het laatste voorstel vereenvoudiging bekostiging dat naar de Tweede Kamer is gestuurd laat een teruggang van 3,4% zien. Dit wordt gecompenseerd door een dunbevolktheidstoelag waardoor de teruggang in bekostiging 1,2 % zal zijn. In de berekening is niet meegenomen dat we de komende jaren ook nog een extra vestiging in gebruik hebben, waardoor er meer bekostiging komt door de extra vaste voet. Dat betekent mogelijk dat de negatieve effecten van de vereenvoudiging bekostiging beperkt zullen zijn. Naar verluid is de dunbevolktheidstoelag een structurele maatregel.

Hoofdstuk IX: Het sectorakkoord vo

In 2014 sloten het kabinet en de VO-raad het sectorakkoord 2014-2017 "Klaar voor de toekomst! Samen werken aan kwaliteit". Er is sindsdien veel gebeurd en gerealiseerd. En daarom hebben het kabinet en de VO-raad besloten het sectorakkoord te actualiseren. De zeven ambities die in 2014 werden geformuleerd bleven onverminderd gelden.

De ambities zijn hieronder opgenomen en voor het dr. Aletta Jacobs College is bij elke ambitie aangegeven wat de resultaten zijn.

Ambitie 1: uitdagend onderwijs voor elke leerling

Alle leerlingen worden - via vormen van onderwijs op maat – uitgedaagd in het onderwijs.

Uit de tevredenheidsonderzoeken onder de leerlingen blijkt dat leerlingen nog wel meer uitgedaagd willen worden. Het afgelopen schooljaar hadden 11 havo leerlingen en 28 vwo leerlingen een dubbelprofiel. Bij de mavo hadden 44 leerlingen een dubbelprofiel of driedubbelprofiel.

Het landelijk percentage zittenblijvers is in 2020 gedaald van 5,8% tot 3,8%

Het percentage zittenblijvers op het dr. Aletta Jacobs college was in 2019: 4.2%. Dit is een punt van aandacht dat in het vormgeven van het gepersonaliseerde leren/flexibel leren meegewogen moet worden.

Per 2020 zit geen enkel kind langer dan drie maanden thuis zonder een vorm van passend onderwijs tenzij de leerling is vrijgesteld van leerplicht.

Eind 2019 had het dr. Aletta Jacobs College 9 thuiszitters. De school, het samenwerkingsverband en de gemeente beschrijven het geleerde uit eerdere casussen nu in stappenplannen, waardoor de zoektochten uit het verleden niet steeds opnieuw doorlopen hoeven worden. Dit leidt tot verbetering. Ook de invoering van de tussenvoorziening Goud voor Jou in Hoogezand heeft het aantal thuiszitters verminderd. Dat is prima, maar het aantal leerlingen dat gebruikmaakte van deze voorziening deed dat gemiddeld vrij lang en volledig. De opzet was ook om leerlingen zo veel mogelijk wel in reguliere setting de les te laten bezoeken en daarom zijn er twee maatwerktrajecten/trajectklassen ingericht en wordt de expertise vanuit het speciaal onderwijs nu meer preventief ingezet in de lessituaties.

Ambitie 2: Eigentijdse voorzieningen

Het dr. Aletta Jacobs College heeft drie gebouwen in gebruik. Er is een gebouw voor het praktijkonderwijs dat een paar jaar geleden gerenoveerd is en daarmee het onderwijs faciliteert. In dit gebouw zijn redelijke mogelijkheden om gebruik te maken van ICT en moderne media. Een deel van de praktijkvakken vinden plaats op de andere locatie van het dr. Aletta Jacobs College, omdat de faciliteiten daar beter en up-to-date zijn. Door de nieuwbouw van de locatie praktijkonderwijs aan de Laan van de Sport 6 zullen de voorzieningen modern en toekomstbestendig zijn en kan er door het praktijkonderwijs optimaal gebruik gemaakt worden van de faciliteiten die beide schoolgebouwen bieden. Het toekomstpakket uit het scholenprogramma aardbevingen is hierbij zeker helpend.

Het gebouw aan de Laan van de Sport 4 is 12 jaar oud en is gebouwd met het oog op onderwijsvernieuwing waarbij er minder klassikaal gewerkt wordt en meer zelfstandig door leerlingen of groepjes leerlingen. De school is opgebouwd in deelscholen met steeds een eigen teamkamer en teamleiderskamer centraal in de deelschool. Dit betekent dat de school ook na 12 jaar beschikt over eigentijdse voorzieningen, ook omdat het WiFi-netwerk is berekend op de toekomst. Er zijn intussen nauwelijks problemen met verbindingen en het systeem lijkt ook het BYOD-systeem goed te faciliteren. Daarnaast zijn er ca. 100 leen iPads beschikbaar voor leerlingen die geen eigen device meebrengen en er zijn 2 goed geoutilleerde computerlokalen die volledig ingericht zijn om digitaal toetsen en examineren te faciliteren. Door het versterken van het huidige pand is er een toekomstpakket beschikbaar en dat biedt mogelijkheden om aanpassingen in het gebouw te doen die het onderwijs van de toekomst nog beter faciliteren. Ook zullen er verschillende maatregelen genomen kunnen worden om de duurzaamheid van het gebouw te vergroten. We zien dat zeker als een kans die is ontstaan door het aardbevingsdossier.

Ambitie 3: Brede vorming voor alle leerlingen

Het dr. Aletta Jacobs College is actief bezig met de ontwikkeling van het curriculum. Naast kwalificatie zijn immers ook socialisatie en persoonsvorming belangrijk. In het strategisch beleidsplan 2019-2023 zijn hiervoor stations opgenomen en intussen wordt gewerkt aan de nieuwe schoolbrede onderwijsvisie waarin maatwerk en flexibel onderwijs belangrijke begrippen zijn. Er zijn de afgelopen vier jaren in bijna alle teams op dit vlak proeftuinen georganiseerd en geleidelijke ontwikkelingen geweest. Havo/vwo bovenbouw heeft op dit vlak nog meer ontwikkeling nodig.

De leerlingen van het dr. Aletta Jacobs College stromen goed voorbereid door naar het vervolgonderwijs. Dat blijkt uit de gegevens in Vensters voor Verantwoording en ook uit het Nationaal Cohortonderzoek. De oud-Aletta leerlingen switchen minder of even vaak als landelijk gemiddeld en zij hebben evenveel succes als landelijk gemiddeld of meer succes dan landelijk gemiddeld in het vervolgonderwijs. De leerlingen werken allemaal met een (digitaal) portfoliosysteem in het kader van LOB. Er zijn in 2019 een aantal Plusdocumenten uitgereikt.

Het dr. Aletta Jacobs College heeft een scala aan activiteiten en mogelijkheden die gericht zijn op de ontwikkeling van burgerschap. De gemeente Midden-Groningen heeft helaas de jaarlijkse subsidie voor een verplichte maatschappelijke stage van alle leerlingen stopgezet. We houden nu uit eigen middelen de maatschappelijke stage overeind.

Ambitie 4: partnerschap in de regio

Het dr. Aletta Jacobs College werkt actief samen met alle vo en mbo besturen in de provincie Groningen verenigd in het platform vo-mbo. De hoofdpoging binnen dit platform is herontwerp van het onderwijs in de provincie met als doel bereikbaar onderwijs aanbod voor iedere leerling in het krimpgebied. Er zijn in dit platform ook afspraken gemaakt ten aanzien van RPO's en logische overlegtafels in de verschillende regio's. Andere onderwerpen die daar aan bod komen zijn techniekonderwijs, entree-onderwijs, loopbaanoriëntatie, vo-hbo en er zijn ook basale afspraken gemaakt over mobiliteit.

Ambitie 5: Scholen als lerende organisatie

In 2017 is de Opleidingsschool Ommelanden opgericht. In dit samenwerkingsverband werken de vo scholen Dollard College, VO Eemsdelta, Ubbo Emmius en dr. Aletta Jacobs College samen met de UCLO van de Rijksuniversiteit Groningen, de Noordelijke Hogeschool Leeuwarden en Hanze Instituut voor Sport aan de opleiding van nieuwe docenten in de scholen. Er is in 2018 subsidie toegekend aan dit initiatief en het ligt in de bedoeling om ook een aanbod voor zittende docenten te maken. Er is nog geen begeleidingsprogramma voor startende schoolleiders. De ontwikkeling van een dergelijk programma is wel gewenst. In 2019 en ook al vele jaren daarvoor hebben alle startende leraren een begeleidingsprogramma (inductie) gevolgd. Er hebben zich intussen nieuwe scholen bij de opleidingsschool gemeld die willen aansluiten.

Het dr. Aletta Jacobs College streeft er naar alle lessen door bevoegde medewerkers te laten verzorgen. In 2019 waren er 8 onbevoegde personeelsleden in vaste dienst van het dr. Aletta Jacobs College. Er zijn met hen bindende afspraken gemaakt over de termijn waarbinnen zij bevoegd moeten zijn. Er is een aantal onbevoegde docenten in dienst geweest t.b.v. vervanging, die inmiddels uit dienst zijn.

We verwachten van alle teamleiders en directeurs dat zij een schoolleidersopleiding hebben afgerond of gaan afronden. Hier zijn ook afspraken met de betrokkenen over gemaakt.

Ambitie 6: Toekomstbestendigheid organiseren: koppeling van onderwijs- en personeelsontwikkeling

In 2018 heeft het dr. Aletta Jacobs College een beleid SHRM ingevoerd gericht op de onderwijskundige doelen en de benodigde professionele ontwikkeling. Ook zijn er een aantal kleine maatregelen genomen die de duurzame inzetbaarheid van leraren en schoolleiders zouden kunnen vergroten. Het gaat hierbij bijvoorbeeld om de invoering van een fitness-plan.

Ambitie 7: nieuwe verhoudingen in verantwoording en toezicht

Ieder jaar wordt Vensters voor Verantwoording door de school gevuld en geactualiseerd. Er wordt jaarlijks nadrukkelijk gecheckt of de school de Code Goed Bestuur naleeft.

Jaarlijks is er tweemaal contact tussen de MR en de raad van toezicht. Eenmaal in aanwezigheid van het bestuur en eenmaal zonder het bestuur.

In 2017 heeft de inspectie van het onderwijs de school bezocht in het kader van regulier schooltoezicht en heeft de kwaliteitszorg als voldoende beoordeeld. In 2018 was er één indicator op de opbrengstenkaart onder de norm. Het betrof het CE-cijfer gemiddelde van vwo. Er wordt door de betrokkenen hard aan gewerkt om deze indicator weer boven de norm te krijgen.

Hoofdstuk X: Financiën

Vorming van het eigen vermogen

Bij de aankoop van het pand (Laan van de Sport 4) in 2012 is vastgelegd hoe de vermogenspositie van de stichting dr. Aletta Jacobs College in ieder geval tot 2018 verbeterd zal worden. Er is een jaarlijks bedrag afgesproken dat op voorhand in de begroting wordt opgenomen om toe te voegen aan het eigen vermogen. Ook voor 2019 is in de begroting een taakstellend resultaat van € 275.000,- opgenomen. Het exploitatieresultaat van 2019 is vastgesteld op afgerond € 597.800,-. In dit resultaat is een eenmalig bedrag opgenomen van afgerond € 219.000,- in verband met een eenmalige subsidie, de zogenaamde convenantsgelden. Aangezien deze middelen in 2020 en 2021 besteed worden is hiervoor een bestemmingsreserve in het eigen vermogen gecreëerd. Voorgesteld is om dit resultaat grotendeels toe te voegen aan de algemene reserve en deels te reserveren in een bestemmingsreserve. Na toevoeging van dit resultaat bedraagt het saldo van de reserves eind 2019 afgerond € 3.308.600,-.

Hoofdstuk XI Financieel beheer en continuïteit

1. Algemeen financieel perspectief

In de meerjarenraming tot 2023 is een aantal financiële doelstellingen, in samenhang met de overige doelstellingen, geformuleerd.

Met het resultaat over 2019 en de verkenning in de meerjarenraming tot 2023 blijkt het dr. Aletta Jacobs College in staat te zijn om haar financiële doelstellingen structureel waar te maken. Toch blijft alertheid op dit vlak een vast item in de dagelijkse bedrijfsvoering. Punten die veel aandacht vragen zijn, evenals in 2018, onder andere de aardbevingsbestendigheidproblematiek, de te verwachten krimp en de vereenvoudiging van de bekostiging. Daarnaast werd met ingang van het schooljaar 2019/2020 vormgegeven aan het samengaan met CSG Rehoboth. Tevens werd er gestart met de nieuwbouw voor het praktijkonderwijs en de semi-permanente onderwijslocatie naast het hoofdgebouw.

Ook bij de samenstelling van de begroting 2020 (en de komende jaren in ieder geval tot 2023) is rekening gehouden met de doelstelling van versterking van het eigen vermogen (EV) tot minimale normen. Hiervoor wordt jaarlijks een taakstellend resultaat opgenomen in de begroting. In het hiernavolgend schema geven wij een overzicht van de belangrijkste gerealiseerde verschillen per hoofdcategorie in de realisatie van 2019 ten opzichte van de realisatie in 2018. Ook geven wij in het overzicht aan of extern of intern een grote rol spelen op de gerealiseerde bedragen. Voor een uitgebreide toelichting zie de jaarrekening 2019.

Exploitatieoverzicht 2018-2019

bedragen x € 1,000						
		Realisatie 2019	Realisatie 2018	Verschil	Invloed	Toelichting
13	Rijksbijdragen OCW en Overig OCW	12.963	12.900	63	extern	positief: toekenning loonruimte negatief: overdracht naar SWV
14	Overig Overheid	2.224	1.982	242	extern	positief: overdracht van AJC
15	Overige Baten	307	232	75	extern	positief: meer inkomsten derden
	Totaal Baten	15.494	15.114	380		
16	Salarissen en premies	10.617	10.020	597	extern intern	negatief: CAO negatief: meer fte
16	Personeel niet in loondienst	660	372	288	extern	negatief: Inzet voor vervanging negatief: duur extern personeel
16	Overige Personele lasten	525	412	113		meerdere posten
16	Uitkering en doorberekening	-347	-157	-190		detachering verschilt per jaar
17	Afschrijvingen	866	872	-6	intern	positief: volledig afgeschreven
18	Huisvestingskosten	776	936	-160	intern	negatief: in 2018 geboekte fusiekosten etc
19	Administratie en Beheer	579	576	3	intern	geen bijzonderheden
19	Overige Schoolkosten	893	855	38		negatief: extra kosten Erasmusweg
19	Overige Lasten (OCW)	0	769	-769		afboeking vordering OCW
21	Rentelasten	327	331	-4	extern	
	Totale Lasten	14.896	14.986	-90		
	Resultaat 2019	598				
	Resultaat 2018		128			

NB. In het resultaat is een eenmalige subsidie van €219.000 opgenomen, de zgn. convenantsgelden

In 2019 is de laatste termijn van de ondersteuningsbijdragen overgeheveld naar het samenwerkingsverband. De verschuiving is duidelijk zichtbaar.

De post overige baten kan per jaar verschillen. Voor nadere toelichting zie de jaarrekening.

De vervangingskosten door eigen personeel en inleenpersoneel is aanzienlijk hoog.

De huisvestingskosten incidenteel zijn hoger door extra kosten in verband met in gebruik nemen van de locatie aan de Erasmusweg.

De overige lasten in 2018 betreft de eenmalige afboeking van de vordering op OCW.

Zie voor verdere toelichtingen de staat van baten en lasten.

2. Treasury

Het dr. Aletta Jacobs College heeft een kredietfaciliteit van € 1.000.000,- bij het Ministerie van Financiën met goedkeuring van het Ministerie van Onderwijs. In 2019 is, net als in voorgaande jaren, geen gebruik van gemaakt van de kredietfaciliteit. De uitvoering van de begroting, de investeringsuitgaven en een mogelijke (gedeeltelijke) voorfinanciering van de nieuwbouw van het praktijkonderwijs en het aardbevingsbestendig maken van onze locatie aan de Laan van de Sport 4, leggen mogelijk wat extra druk op onze financiële middelen. We verwachten niet dat er in 2020 gebruik zal worden gemaakt van de kredietfaciliteit.

Met betrekking tot de normale bedrijfsvoering is het dr. Aletta Jacobs College qua financieel beheer in control. De informatievoorziening is dermate afgestemd op het onderwijs dat indien nodig wordt bijgestuurd, zowel onderwijskundig als financieel.

In de dagelijkse praktijk blijkt nog altijd dat een brede school in Hoogezand met circa 1500 leerlingen (2019/2020) en met de huidige verdeling van leerlingen over de verschillende onderwijssoorten steeds keuzes moet maken waarbij de kwaliteit van onderwijs in nauwe relatie moet staan met een sluitende exploitatie. Het aantal leerlingen neemt de komende jaren nog af. In de provincie zijn binnen het voortgezet onderwijs afspraken gemaakt over lokale samenwerking tussen verschillende scholen. Dit om een breed aanbod te kunnen blijven aanbieden. Voor het dr. Aletta Jacobs College betekent dit, dat met ingang van schooljaar 2019/2020 de integratie CSG Rehoboth is gerealiseerd.

Daarnaast is het proces om te komen tot een vereenvoudiging van de bekostiging nog steeds vertraagd. Voor een aantal scholen, waaronder onze school, viel de vereenvoudiging in eerste instantie nadelig tot zeer nadelig uit. Ook in 2019 is via diverse kanalen aandacht gevraagd voor deze situatie. Deze aandacht, ook van onze school, heeft tot gevolg gehad dat er een ander voorstel op tafel is gekomen. De kern van dit voorstel is nog steeds dat er sprake is van twee basisbedragen voor de bekostiging per leerling. Daarnaast komen er vaste vergoedingen per nevenlocatie en een vergoeding voor een geïsoleerde school. Een definitief besluit is er nog niet.

Voor 2020 ligt er een sluitende begroting, welke door de begrotingseenheden zelf is uitgewerkt. De begrotingseenheden zijn taakstellend verantwoordelijk voor het realiseren van hun (deel)begroting.

De begroting 2020 sluit met een overschot van circa € 348.200,- (taakstellend: € 275.000,-). De uitkomsten van de 8 maandprognose 2019 staan aan de basis van de begroting 2020. In de prognose 2019 werd uitgegaan van een resultaat van € 435.600,-. Uiteindelijk werd een jaarresultaat van circa € 597.800,- behaald. Waarbij opgemerkt dient te worden dat de convenantsgelden (€219.000) hier ook onderdeel van zijn. Deze gelden moeten in 2020-2021 uitgegeven worden.

3. P&C cyclus

Om de afstand tussen de financiële functie en de organisatie te verkleinen is er vanaf 2011 ingezet op een verdere inbedding van de P&C-cyclus met stuurinformatie voor het onderwijs, waarbij het management verantwoordelijkheid draagt en neemt voor (bij)sturing. Ook in 2019 en 2020 is en wordt deze de huidige systematiek doorgezet en wordt er conform de planning en control cyclus gewerkt. Dit heeft mede het resultaat bepaald.

In 2019 is gebruikgemaakt van de beschikbare softwaresystemen voor de HRM, salaris en financiële administratie (AFAS). Het roosterbureau maakt gebruik van het roosterprogramma van Zermelo. De school/leerlingenadministratie maakt gebruik van Magister. De hiervoor genoemde systemen maken het mogelijk om alle administratieve en overige processen binnen de organisatie te integreren tot

een geheel met actueel beschikbare informatie. De interne processen worden hierdoor beter beheersbaar en stuurinformatie is altijd actueel beschikbaar tegen lagere kosten.

Bovengenoemde processen moeten constant worden onderhouden. Het optimaliseren van de inzet van informatiesystemen is een continu proces en zal dan ook in 2020 verder plaatsvinden. Verdere (bij)scholing van de betrokken medewerkers is continu noodzakelijk. Ook de problematiek van datalekken en de nieuwe privacywetgeving vergt een extra inspanning van het personeel.

3.1 De Planning & Control cyclus

Sinds 2011 wordt er integraal in de organisatie gewerkt overeenkomstig de algemeen gangbare planning & control cyclus. De diverse gehanteerde rapportagemodellen in de organisatie zijn uniform.

3.2 Opzet rapportagemodel

In hoofdlijn betekent deze cyclus dat er op basis van het meerjarig beleidsplan, beleidsdoelen vastgesteld zijn die direct vertaald worden in de begroting. Na het vaststellen van de begroting wordt periodiek getoetst door voortgangsrapportages of het beleid en de begroting nog op schema liggen, eventueel wordt er bijgestuurd.

Tot slot vindt na realisatie van de begroting verantwoording plaats, zowel over het gevoerde beleid als over de begroting bijvoorbeeld door middel van de jaarrekening.

Een van de belangrijkste onderdelen van de cyclus is het inbedden van de dialoog binnen de organisatie gekoppeld aan een heldere bevoegdheid- en taakverdeling.

Naast helder beleid en helder geformuleerde doelstellingen is het nodig om de informatievoorziening af te stemmen op de informatiebehoefte van de organisatie.

Het periodiek verstrekken van stuurinformatie en voortgangsrapportages afgestemd op de begrotingseenheden is daarbij een eerste vereiste.

De volgende rapportages worden o.a. verstrekt:

- Maandrapportages voor personeelskosten per begrotingseenheid, realisatie versus begroot;
- Een viermaands voortgangsrapportage als input voor het (personeels-) beleid van het nieuwe schooljaar en voor bijsturing van het lopende jaar;
- Een achtmaands voortgangsrapportage als input voor de nieuwe begroting en ter bijsturing van het lopende jaar;
- Maandelijks uitputtingsrapportage voor de verschillende budgethouders.

4. Exploitatierekening 2019

De exploitatierekening 2019 sluit met een exploitatieoverschot van afgerond € 598.000,- en is als volgt gespecificeerd:

bedragen x € 1.000	Exploitatie	Begroting	Exploitatie
	2019	2019	2018

Baten			
Rijksbijdragen	12.963	12.755	12.900
Overig Overheid	2.224	1.733	1.982
Overige baten	307	147	232
Totale baten	15.494	14.635	15.114

Lasten			
Personele lasten	11.455	10.666	10.647
Afschrijvingslasten	866	883	872
Huisvestingslasten	776	767	936
Overige lasten	1.472	1.617	2.200
Totale lasten	14.569	13.933	14.655

Financiële baten/lasten	-327	-318	-331
--------------------------------	-------------	-------------	-------------

Exploitatieresultaat	598	382	128
-----------------------------	------------	------------	------------

Toelichting baten

Baten:

De stijging van de baten in 2019 ten opzichte van 2018 is vooral het gevolg van hogere inkomsten van het rijk. Dit komt door de jaarlijkse toegekende loonruimte door het ministerie van OCW. Daar staat tegenover dat de laatste termijn van de ondersteuningsbedragen is overgeheveld naar het samenwerkingsverband. Dit verklaart ook de forse stijging van het bedrag bij overige overheid. In de begroting wordt geen rekening gehouden met de hiervoor genoemde extra loonruimte. Hier tegenover staat dat in de begroting ook geen rekening wordt gehouden met eventuele aanpassing van de salarisschalen in 2019. Voor een verdere toelichting wordt verwezen naar de jaarrekening.

Onder overige overheid is naast de jaarlijkse bijdrage in de huisvestingskosten van de gemeente Midden-Groningen ook de jaarlijkse uitkering van het samenwerkingsverband opgenomen. Uiterlijk 2019 is de overgang van deze middelen voltooid.

Lasten:

De totale personele kosten in 2019 vallen hoger uit dan in 2018. Dit komt vooral door forse stijging van de vervangingskosten. Zie hiervoor de post personele kosten in de jaarrekening.

De afschrijvingskosten in 2019 blijven nagenoeg gelijk ten opzichte van 2018.

De huisvestingslasten waren in 2018 hoger door extra kosten t.b.v. ingebruikname van de mavo locatie aan de Erasmusweg.

De verklaring van het hoge bedrag onder overige kosten in 2018 is de afboeking van de vordering op het Ministerie van OCW.

5. Financiële positie

Allereerst geven wij de verkorte balans weer. Uit de balans zijn kengetallen te berekenen die de financiële positie op balansdatum weergeven.

Verkorte Balans per 31 december 2019 (x 1.000)						
Activa	2019	2018		Passiva	2019	2018
Materiele Vaste Activa	15.370	15.940		Eigen Vermogen	3.309	2.711
Financiële Vaste Activa	-	-		Voorzieningen	602	484
Vlottende activa	4.912	2.337		Vreemd Verm. Lang	12.706	12.757
				Vreemd Verm. Kort	3.665	2.325
	20.282	18.277			20.282	18.277

Kengetallen

Sinds 2008 berust het financiële toezicht op het onderwijs bij de Inspectie van het Onderwijs. Eén van de onderdelen van dat financiële toezicht is het zogenaamde toezicht op de financiële continuïteit: de vraag of een schoolbestuur financieel gezond is en op korte en langere termijn aan haar financiële verplichtingen kan voldoen.

De kengetallen zijn nadrukkelijk geen normen waaraan een schoolbestuur moet voldoen. Het onderschrijden van een norm leidt niet automatisch tot aangepast financieel toezicht. Een eventuele aanpassing van financieel toezicht vindt plaats na een uitvoeriger onderzoek waarbij veel meer aspecten in ogenschouw worden genomen. De in de tabel opgenomen norm is dan ook een signaleringswaarde.

Financiële indicatoren:

	Norm	2019	2018	2017	2016	2015
<u>Vermogensbeheer</u>						
Solvabiliteit(2)	>30%	16,3%	17,5%	16,2%	11,9%	9,7%
Normalisatie solvabiliteit 2	>30%	49,0%	54,2%	54,0%	42,8%	28,7%
Liquiditeit	>75%	134,0%	100,5%	93,7%	55,3%	63,3%
<u>Budgetbeheer</u>						
Huisvestingsratio	<10%	5,3%	11,1%	8,8%	8,8%	9,6%
Rentabiliteit	>1%	3,85%	0,8%	2,0%	2,0%	2,0%
Weerstandsvermogen	>5%	19,9%	17,9%	12,1%	12,1%	12,1%

De financiële indicatoren zijn ingedeeld in twee groepen: vermogensbeheer en budgetbeheer. Vermogensbeheer zegt iets over de kwaliteit van het financieel beleid en beheer. Het budgetbeheer zegt iets over de kwaliteit van de feitelijke financiële positie.

5.1 Solvabiliteit (eigen vermogen/totaal vermogen):

Onder solvabiliteit verstaan we de mate waarin een organisatie in staat is om op langere termijn aan haar verplichtingen te voldoen. De verhoudingsgetallen en de absolute getallen hier zeggen dus iets over de overlevingskansen van onze organisatie op de langere termijn.

De solvabiliteit wordt verkregen door de verhouding: eigen vermogen + voorzieningen/totaal vermogen*100%.

Ook in de komende jaren is in de begroting een taakstellend budget opgenomen. Dit heeft jaarlijks een licht stijgend solvabiliteitspercentage tot gevolg, de groei in 2018 is afgeremd door de afwaardering van de "Vordering op OCW.

5.2 Solvabiliteit genormaliseerd (eigen vermogen + voorzieningen/totale passiva minus financiering schatkist 1):

Het dr. Aletta Jacobs College is van mening dat het kengetal solvabiliteit als norm en vergelijkingsgetal met andere scholen in een aantal gevallen niet meer voldoet. De huidige situatie in onderwijsland is dat, door decentralisatie van de huisvesting, steeds meer scholen eigenaar worden van de schoolgebouwen inclusief bijbehorende de financiering. Naast een forse stijging van de materiele activa is er ook een forse stijging van de langlopende schulden als gevolg van de (her-) financieringsoperatie met betrekking tot de huisvesting. Dit beïnvloedt met name de solvabiliteit in grote mate.

De solvabiliteit geeft in deze aan in welke verhouding de bezittingen zijn gefinancierd, met eigen of met vreemd vermogen

Een solvabiliteit vanaf 30% ligt boven de signaleringswaarde en dan kunnen we spreken van een gezonde solvabiliteit.

5.3 Liquiditeit (vlottende activa / kortlopende schulden)

*Onder liquiditeit verstaan wij de mate waarin onze organisatie in staat is, op korte termijn aan haar verplichtingen te voldoen. De liquiditeit wordt verkregen door de verhouding: vlottende activa/kortlopende schulden * 100%.*

De liquiditeitsratio van het dr. Aletta Jacobs College steeg van 55,3% in 2016 naar 93,7% in 2017. Dit is vooral het gevolg van de sterke resultaatstijging in 2017 ten opzichte van 2016. Het voldoet aan de signaleringswaarde.

5.4 Huisvestingsratio (Huisvestingslasten + afschrijvingen G+T/totale lasten)

Deze ratio geeft aan welk deel van de totale lasten is besteed aan lasten voor de huisvesting plus afschrijvingen voor gebouwen en terreinen. Met een percentage van 9,5 % wordt de signaleringswaarde niet overschreden.

5.5 Rentabiliteit (exploitatie resultaat / totale baten)

De rentabiliteit drukt het exploitatieresultaat van de school uit. Een rentabiliteit die tussen de 1% en 2% ligt is voor een onderwijsinstelling als gezond aan te merken.

De rentabiliteit van 2017 is 4,7% en in 2016 was dit 1,8%. Het dr. Aletta Jacobs College streeft naar een rentabiliteit van minimaal 2%. In de begroting wordt ook altijd een taakstellend resultaat opgenomen. In 2017 is er sprake van een forse resultaatstijging. Verwacht wordt dat dit eenmalig is. Voor de komende jaren gaan we uit van continuering van een taakstellend resultaat conform voorgaande jaren.

5.6 Weerstandsvermogen

Het weerstandsvermogen is het eigen vermogen, uitgedrukt in een percentage van alle baten in een jaar, inclusief de financiële baten en exclusief de buitengewone baten. Het eigen vermogen van het dr. Aletta Jacobs College bestaat uit algemene reserves. De algemene reserve is vooral bedoeld voor het afdekken van (toekomstige) risico's in de financiële bedrijfsvoering en als financieringsbron voor nieuwe activiteiten en investeringen.

Het weerstandsvermogen van het dr. Aletta Jacobs College ligt met 18% boven het signaleringsniveau en ligt ook binnen het door ons gewenste niveau van 15% tot 20%. Een verdere verbetering van de financiële positie in de komende jaren is uitgangspunt van het financieel beleid.

De financiële positie van het dr. Aletta Jacobs College moet versterkt worden door:

- Structurele en substantiële exploitatieoverschotten;
- Een verantwoord investeringsbeleid en een strakke cashflow sturing;
- Exploitatie meevallers worden niet anders aangewend dan voor vermogensversterking;
- Het kostenbewustzijn en betrokkenheid van de organisatie verder versterken;
- Voordelen uit de business case herfinanciering worden aangewend voor de versterking van het eigen vermogen en (daarmee) de liquiditeitspositie.

Het dr. Aletta Jacobs College heeft in 2012 het pand aan de Laan van de Sport 4 van de gemeente Midden-Groningen overgenomen. Doorrekening van de business case geeft een substantieel en structureel voordeel over de looptijd tot 2043. Dit geeft een sterke impuls aan de versterking van de financiële positie, zowel voor de vermogenspositie als voor de liquiditeitspositie van de school.

De conclusie is dat de druk op de toekomstige begroting en exploitatie voortdurende aandacht zal blijven vragen. Naast de krimp moet ook rekening gehouden worden met het aardbevingsbestendig maken en nieuwbouw van de locatie Laan van de Sport 6. Blijvend aandacht voor een strak financieel beheer is de komende jaren noodzakelijk.

De bedrijfsvoering is 'in control' door gebruik te maken van specifieke beheersmaatregelen, zoals het inrichten van een professionele begrotings- en jaarrekening cyclus.

Deze begrotingscyclus maakt onderdeel uit van een gehele geïntegreerde planning & control - cyclus, waarbij er continu verbinding en balans is tussen beleid, begroten, monitoring en rapportage. In deze cyclus wordt waar nodig continu bijgestuurd.

Het dr. Aletta Jacobs College werkt met een meerjarenperspectief om inzicht te geven in de toekomstige financiële ruimte welke een positief beeld geeft.

6. Treasury

De liquiditeitspositie per 31 december 2019 is ten opzichte van ultimo 2018 fors gestegen. Dit is het gevolg van een hoger operationeel resultaat in 2019.

Ter onderbouwing van de jaarlijkse investeringsruimte is een meerjarenraming ontwikkeld, op basis waarvan budgetten vrijgemaakt worden. Ook de komende jaren zal het dr. Aletta Jacobs College voorzichtig budgetten vrijspelen voor investeringen in onderwijsvernieuwing en het waarmaken van toegezegde onderwijskundige verbeteringen.

Vooralsnog wordt er geen rekening gehouden voor extra uitgaven in het kader van het aardbevingsbestendigheidsproject.

De meerjarenraming is een beleidsondersteunend instrument waarmee ook "what if"-analyses gemaakt zullen worden.

Binnen het dr. Aletta College is een treasury statuut vastgesteld dat voldoet aan de regeling beleggen en lenen.

In 2012 is door het Ministerie van Financiën een kredietfaciliteit van € 1.000.000,- verstrekt. Het beleid is er op gericht dat onder normale exploitatie omstandigheden, geen (structureel) gebruik wordt gemaakt van deze faciliteit. Tot en met 2019 is geen gebruik gemaakt van de kredietfaciliteit.

De verbouw en aardbevingsbestendig nieuwbouw van de locatie Laan van de Sport 6 kan leiden tot een gedeeltelijke voorfinanciering door het dr. Aletta Jacobs College.

Eind 2019 is er een langlopende lening van € 600.000,- aangetrokken via de schatkist t.b.v. nieuwbouw van de Laan van de Sport 6. Daarnaast is er een langlopende lening van circa €600.000,- aangetrokken t.b.v. de financiering van de nieuwbouw van het praktijkonderwijs. Ook zal de school zelf nog € 300.000,- investeren. Rekening houdende met de sterke verbetering van de liquide middelen wordt voor 2020 niet verwacht dat gebruik zal worden gemaakt van de kredietfaciliteit.

7. Exploitatierekening 2019

De exploitatierekening 2019 sluit met een exploitatieoverschot van afgerond € 598.000- en komt als volgt tot stand.

bedragen x € 1.000	Exploitatie	Begroting	Exploitatie
	2019	2019	2018
Baten			
Rijksbijdragen	12.962	12.755	12.899
Overig Overheid	2.225	1.733	1.983
Overige Baten	307	147	232
Totale baten	15.494	14.635	15.114
Lasten			
Personele lasten	11.455	10.666	10.647
Afschrijvingslasten	866	883	872
Huisvestingslasten	776	768	936
Overige Lasten	1.472	1.617	2.200
Totale lasten	14.569	13.934	14.655
Saldo Baten en Lasten	925	701	459
Financiële baten en lasten	-327	-318	-331
Resultaat	598	383	128

Toelichting baten

De stijging van de baten in 2019 ten opzichte van 2018 is vooral het gevolg van hogere inkomsten vanuit het rijk. Dit komt vooral door de jaarlijkse toegekende loonruimte door het Ministerie van OCW. In de begroting wordt geen rekening gehouden met de hiervoor genoemde extra loonruimte. Hiertegenover staat dat in de begroting ook geen rekening wordt gehouden met eventuele aanpassing van de salarisschalen in 2018. Ook is in 2019 de laatste termijn van de ondersteuningsmiddelen overgedragen naar het samenwerkingsverband.

Onder overige overheid is naast de jaarlijkse bijdrage in de huisvestingskosten van de gemeente Midden-Groningen ook de jaarlijkse uitkering van het samenwerkingsverband opgenomen. Deze uitkering stijgt nog door de overheveling van de gelden die de school thans nog als lwoo-gelden rechtstreeks ontvangt van het ministerie. Uiterlijk 2019 is de overgang voltooid. De verschuiving van deze middelen heeft een daling van de rechtstreeks te ontvangen rijksbijdrage tot gevolg. De vaststelling en toekenning van de rijksbijdragen personeel en materieel plus de meeste overige bijdragen van het Ministerie van OCW zijn veelal afhankelijk van het leerlingenaantal. De overige baten vallen hoger uit door meer incidentele inkomsten. Voor een uitgebreide toelichting wordt verwezen naar de jaarrekening.

Toelichting lasten

De totale personele kosten in 2019 stijgen ten opzichte van de begroting 2019 en de jaarrekening 2018. Het aantal werknemers (fte's) per 31 december 2019 is ten opzichte van 31 december 2018 gestegen. Ook de vervangingskosten waren in 2019 aanzienlijk hoger dan in 2018.

De afschrijvingslasten in 2019 blijven nagenoeg gelijk als in 2018. Jaarlijks valt er een bedrag aan afschrijvingslasten vrij wegens volledige afschrijving van het actief. Deze ruimte was voldoende om de afschrijvingslasten van nieuwe investeringen te dekken. De afschrijvingslasten van de verbouwing en inrichting van de vmbo-afdeling techniek (PIE) wordt bekostigd uit een bijdrage uit de overheidsbijdrage voor vmbo techniek.

Rekening houdende met de sterke verbetering van de liquide middelen wordt voor 2019 niet verwacht dat er gebruik zal worden gemaakt van de kredietfaciliteit.

Voor schoolreizen, excursies en de ouderbijdragen wordt gebruik gemaakt van een rekening bij de Rabobank en ABN AMRO. Tevens worden deze rekeningen gebruikt voor opname van contant geld. Het kasgeld wordt zo laag mogelijk gehouden.

8. Begroting 2020

	Jaarrekening	Begroting
(bedragen x € 1.000,-)	2019	2020

Baten		
Rijksbijdragen	12.962	13.001
Overige Overheid	2.225	2.389
Overige Baten	307	297
Totalen Baten	15.494	15.687

Lasten		
Personele lasten	11.455	11.448
Afschrijvingslasten	866	980
Huisvestingslasten	776	870
Overige Lasten	1.472	1.691
Totale Lasten	14.569	14.989

Financiële baten en lasten	-327	-311
-----------------------------------	-------------	-------------

Saldo Resultaat	598	387
------------------------	------------	------------

De intern gebruikte begrotingssystematiek legt steeds nadrukkelijker de budget verantwoordelijkheid neer daar waar het geld uitgegeven wordt. De begroting is ingedeeld in vijf begrotingseenheden: directie algemeen, directie havo/vwo, directie vmbo/pro, bedrijfsvoering en huisvesting/facilitair.

Elke begrotingseenheid heeft aangegeven met welke ambitie het 2020 wil ingaan en heeft dit vertaald in geld. Dit heeft uiteindelijk geleid tot de begroting 2020.

Heldere procedures, heldere rapportages en het voortdurend monitoren van de realisatie ten opzichte van de begroting zal leiden tot financiële beheersing en tot een hoger kostenbewustzijn in de organisatie van iedereen.

De stijging van de inkomsten zitten vooral in de rijksbijdragen en overige overheid. De overige baten blijven nagenoeg gelijk.

Bij de uitgaven blijven de personele lasten nagenoeg gelijk. Verwacht wordt dat afschrijvingslasten zullen stijgen in 2020. Hier is rekening gehouden met investering inzake nieuwbouw en tijdelijke huisvesting. De huisvestingslasten en de overige lasten zijn hoger geraamd in verband met de nieuwbouw.

Ondanks de constante druk op de begroting maar rekening houdende met de prognoses in 2019 en een blijvende aandacht voor kostenbewustzijn en beheersing zijn we door het maken van beleidskeuzes in staat om een begroting te presenteren met een begroot resultaat van € 387.000,-.

CONTINUITEITSPARAGRAAF 2019

A1 Personele bezetting in FTE

	2019	2019	2020	2021	2022
	JR	BGR	MJR	MJR	MJR
Aantal leerlingen	1.452	1.422	1.402	1.382	1.362
Personele bezetting in fte:					
Bestuur/Management	3	3	3	3	3
Personeel primair proces	95	100	99	98	97
Ondersteunend personeel	35	35	33	33	33
TOTAAL	133	138	135	134	133

Toelichting ontwikkeling leerlingenaantal en personeelsbezetting

In de meerjarenraming 2019-2022 wordt rekening gehouden met een daling van het aantal leerlingen en van het aantal fte's. In het bovenstaande model is geen rekening gehouden met de integratie van CSG Rehoboth met ingang van 1 augustus 2019. In het bovenstaande overzicht wordt vanaf 2020 per jaar een daling van 20 leerlingen verwacht voor de periode 2020 t/m 2022. De daling van het onderwijzend personeel is evenredig aan de daling van het aantal leerlingen. Bij de jaarlijkse formatieplanning wordt altijd rekening gehouden met een flexibele schil om terugloop van het aantal fte's op te kunnen vangen.

BALANS

ACTIVA	2019	2019	2020	2021	2022
	JR	BGR	MJR	MJR	MJR

VASTE ACTIVA					
Immateriële Activa					
Materiele Vaste Activa	15.370	17.641	17.064	16.446	15.896
Financiële Vaste Activa					
TOTAAL VASTE ACTIVA	15.370	17.641	17.064	16.466	15.896

VLOTTENDE ACTIVA					
Voorraden					
Vorderingen	385	1.050	1.050	1.050	1.050
Effecten					
Liquide Middelen	4.526	1.105	1.436	1.736	1.987
TOTAAL VLOTTENDE ACTIVA	4.912	2.155	2.486	2.786	3.037

TOTAAL ACTIVA	20.282	19.796	19.550	19.232	18.933
----------------------	---------------	---------------	---------------	---------------	---------------

PASSIVA	2019	2019	2020	2021	2022
-	JR	BGR	MJR	MJR	MJR

EIGEN VERMOGEN					
Algemene Reserve	3.308	3.442	3.850	4.187	4.540
Bestemmingsreserves					
Overige Reserves/Fondsen					
TOTAAL EIGEN VERMOGEN	3.308	3.442	3.850	4.187	4.540

VOORZIENINGEN	602	440	465	490	515
----------------------	------------	------------	------------	------------	------------

LANGLOPENDE SCHULDEN	12.707	13.785	13.106	12.426	11.749
-----------------------------	---------------	---------------	---------------	---------------	---------------

KORTLOPENDE SCHULDEN	3.665	2.129	2.129	2.129	2.129
-----------------------------	--------------	--------------	--------------	--------------	--------------

TOTAAL PASSIVA	20.282	19.796	19.550	19.232	18.933
-----------------------	---------------	---------------	---------------	---------------	---------------

Toelichting

De bedragen opgenomen in kolom 2019 betreft de jaarrekening 2019. De bedragen opgenomen in de kolommen 2019 tot en met 2022 komen uit de meerjarenraming.

STAAT VAN BATEN EN LASTEN

BATEN	2019	2019	2020	2021	2022
	JR	BGR	MJR	MJR	MJR

Rijksbijdragen	12.962	12.755	13.867	13.734	13.601
Overig Overheidsbijdragen	2.225	1.733	1.795	1.788	1.781
Overige Baten	307	147	174	174	174
TOTAAL BATEN	15.494	14.635	15.836	15.696	15.556

BATEN	2019	2019	2020	2021	2022
	JR	BGR	MJR	MJR	MJR

Personeelslasten	11.455	10.666	11.814	11.780	11.665
Afschrijvingen	866	883	932	917	900
Huisvestingslasten	776	768	770	770	770
Overige materiele lasten	1.472	1.617	1.590	1.583	1.577
TOTAAL LASTEN	14.569	13.934	15.106	15.050	14.912

SALDO BATEN EN LASTEN	925	701	730	646	644
------------------------------	------------	------------	------------	------------	------------

SALDO FINANCIËLE BATEN EN LASTEN	327	-319	-322	-311	-292
---	------------	-------------	-------------	-------------	-------------

RESULTAAT UIT GEWONE BEDRIJFSVOERING	597	382	166	221	214
---	------------	------------	------------	------------	------------

SALDO BUITENGEWONE LASTEN EN BATEN	0	0	0	0	0
---	----------	----------	----------	----------	----------

SALDO EXPLOITATIE	597	382	408	337	353
--------------------------	------------	------------	------------	------------	------------

Toelichting

De bedragen opgenomen in kolom 2019 (JR) betreft de jaarrekening 2019. Onder jaar 2019 BGR is de begroting 2019 opgenomen. De bedragen opgenomen in de kolommen 2020 tot en met 2022 komen uit de meerjarenraming. De meerjarenramingen gaan uit van verwachtingen op het moment van samenstellen. De komende jaren wordt in de jaarlijkse begroting, net als in voorgaande jaren, uitgegaan van een taakstellend resultaat. Met ingang van 2020 wordt een normale bedrijfsvoering verwacht.

COVID 19

Het dr. Aletta Jacobs College stelt na analyse vast dat de wereldwijde COVID 19 crisis niet leidt tot materiële onzekerheid in verband met het vermogen van de onderwijsinstelling om haar activiteiten voort te zetten. Er bestaat geen twijfel over de continuïteit. Dit wordt nog eens bevestigd door de wijze waarop de rijksoverheid omgaat met de (economische) gevolgen van deze wereldwijde crisis. Het dr. Aletta Jacobs College realiseert zich dat de ontwikkelingen en de gevolgen met betrekking tot het virus onzeker zijn. Daarom weet het dr. Aletta Jacobs College op dit moment niet wat de effecten op de lange termijn zijn voor de leerlingen, de studievoortgang en de bekostiging.

B1 Rapportage aanwezigheid en werking van interne risicobeheersingssysteem- en controlesysteem

In deze rapportage geeft het bestuur aan op welke wijze het interne risicobeheersingssysteem is ingericht en hoe dit in de praktijk functioneert. Daarbij wordt aangegeven welke resultaten zijn bereikt en welke aanpassingen eventueel worden doorgevoerd in de komende jaren. Zie voor nadere toelichting hoofdstuk VIII (Risico-inventarisatie).

B2 Beschrijving van de belangrijkste risico's en onzekerheden

In deze rapportage geeft het bestuur aan voor welke risico's en onzekerheden zij zich in de komende jaren ziet geplaatst en op welke wijze zij passende maatregelen treft om aan deze risico's en onzekerheid het hoofd te bieden. Waar nodig en relevant wordt dit aangevuld met een cijfermatige toelichting. Zie voor nadere toelichting hoofdstuk VIII (Risico-inventarisatie).

B3 Rapportage toezichthoudend orgaan

De raad van toezicht geeft in de rapportage toezichthoudende orgaan, onderdeel van het jaarverslag, aan op welke wijze zij het bestuur ondersteunt en/of adviseert over de beleidsvraagstukken en de financiële problematiek. Zie voor het verslag van de raad van toezicht van het bestuursverslag.

XII. JAARREKENING 2019

1. Balans per 31 december 2019
(na resultaatbestemming)

	Jaarrekening 2019 €	Jaarrekening 2018 €
<u>Vaste activa</u>		
Materiële vaste activa	15.370.071	15.940.607
Financiële vaste activa		
	<u>15.370.071</u>	<u>15.940.607</u>
<u>Vlottende activa</u>		
Vorderingen	385.600	250.305
Liquide middelen	<u>4.526.328</u>	<u>2.086.359</u>
	4.911.929	2.336.664
Totaal Activa	<u>20.282.000</u>	<u>18.277.271</u>
<u>Eigen vermogen</u>	3.308.555	2.710.794
<u>Voorzieningen</u>	602.000	484.500
<u>Langlopende schulden</u>	12.706.760	12.756.668
<u>Kortlopende schulden</u>	3.664.685	2.325.309
Totaal Passiva	<u>20.282.000</u>	<u>18.277.271</u>

2. Staat van baten en lasten over 2019

	Jaarrekening 2019 €	Begroting 2019 €	Jaarrekening 2018 €
Baten			
Rijksbijdragen OCenW	12.962.631	12.754.900	12.899.172
Overige Overheidsbijdragen	2.224.664	1.732.800	1.982.569
Overige baten	306.896	147.000	232.207
Totaal baten	15.494.190	14.634.700	15.113.948
Lasten			
Personeelslasten	11.455.285	10.666.100	10.646.866
Afschrijvingen	865.995	883.000	872.479
Huisvestingslasten	775.964	767.500	935.617
Overige lasten	1.472.136	1.617.200	2.200.213
Totaal lasten	14.569.380	13.933.800	14.655.175
Saldo baten en lasten	924.810	700.900	458.773
Financiële baten en lasten	-327.045	-318.500	-331.263
Resultaat	597.765	382.400	127.510

3. Kasstroomoverzicht over 2019

(Kasstroomoverzicht is opgesteld volgens de indirecte methode)

		Jaarrekening 2019 €	Jaarrekening 2018 €
<u>Kasstroom uit operationele activiteiten</u>			
Resultaat	ref. (2)	924.810	458.773
<u>Aanpassingen voor:</u>			
-Afschrijvingen	(4)	865.991	872.479
-Mutaties voorzieningen	(9)	117.500	86.522
		1.908.301	1.417.774
<u>Veranderingen in vlottende middelen</u>			
- Vorderingen	(5)	-135.295	816.600
- Schulden	(11)	1.339.375	236.824
		1.204.080	1.053.424
<u>Kasstroom uit bedrijfsoperaties</u>		3.112.381	2.471.198
Ontvangen interest	(21)		
Betaalde interest	(21)	-327.045	-331.263
		-327.045	-331.263
Totaal kasstroom uit operationele activiteiten		2.785.336	2.139.935
<u>Kasstroom uit investeringsactiviteiten</u>			
Investerings in materiële vaste activa		-295.459	-295.566
Desinvesteringen in materiële vaste activa			
Desinvesteringen afschrijving vaste activa			
Investerings in financiële vaste activa			
Totaal kasstroom uit investeringsactiviteiten		-295.459	-295.566
<u>Kasstroom uit financieringsactiviteiten</u>			
Nieuw opgenomen leningen	(10)	602.250	
Aflossing langlopende leningen	(10)	-652.158	-632.082
		-49.908	-632.082
<u>Mutatie liquide middelen</u>		2.439.969	1.212.287
Het verloop van de geldmiddelen is als volgt:			
		2019 €	2018 €
Stand per 1 januari		2.086.359	874.072
Mutatie boekjaar		2.439.969	1.212.287
<u>Stand per 31 december</u>	(6)	4.526.328	2.086.359

Onder "ref" is opgenomen de verwijzing naar de betreffende paragraaf in de toelichting balans en staat van baten en lasten.

Toelichting op de balans en de staat van baten en lasten

1. Algemene toelichting

1.1 Activiteiten

De activiteiten van de instelling bestaan voornamelijk uit het verzorgen van voortgezet onderwijs in de gemeente Midden-Groningen en haar directe omgeving.

De school is een brede scholengemeenschap voor gymnasium, atheneum, havo, vmbo en praktijkonderwijs.

1.2 Stelselwijzigingen

In 2019 hebben zich geen stelselwijzigingen voorgedaan.

1.3 Consolidatie

In het jaar 2019 is er geen sprake van consolidatie.

1.4 Verbonden partijen

In het verslagjaar is er geen sprake van verbonden partijen.

1.5 Toelichting op het kasstroomoverzicht

Het kasstroomoverzicht is opgesteld volgens de indirecte methode. De geldmiddelen in het kasstroomoverzicht bestaan uit de liquide middelen. Kasstromen in vreemde valuta komen niet voor.

1.6 Schattingen

Om de grondslagen en regels voor het opstellen van de jaarrekening te kunnen toepassen, is het nodig dat de leiding van de instelling over verschillende zaken zich een oordeel vormt, en dat de leiding schattingen maakt die essentieel kunnen zijn voor de in de jaarrekening opgenomen bedragen. Indien het voor het geven van het in art. 2:362 lid 1 BW vereiste inzicht noodzakelijk is, is de aard van deze oordelen en schattingen inclusief de bijbehorende veronderstellingen opgenomen bij de toelichting op de betreffende jaarrekeningposten.

2. Grondslagen voor waardering van activa en passiva

2.1 Algemeen

De jaarrekening is opgesteld in overeenstemming met de wettelijke bepalingen van Titel 9 Boek 2 BW en de stellige uitspraken van de Richtlijnen voor de Jaarverslaggeving, die uitgegeven zijn door de Raad voor de Jaarverslaggeving. Deze bepalingen zijn van toepassing op grond van de Regeling Jaarverslaggeving Onderwijs.

Activa en verplichtingen worden in het algemeen gewaardeerd tegen de verkrijgings- of vervaardigingsprijs of de actuele waarde. Indien geen specifieke waarderingsgrondslag is vermeld, vindt waardering plaats tegen de verkrijgingsprijs. In de balans, de staat van baten en lasten en het kasstroomoverzicht zijn referenties opgenomen. Met deze referenties wordt verwezen naar de toelichting.

2.2 Vergelijking met voorgaand jaar

De gehanteerde grondslagen van waardering en van resultaatbepaling zijn ongewijzigd ten opzichte van het voorgaande jaar, met uitzondering van de eventueel toegepaste stelselwijzigingen zoals opgenomen in paragraaf 1.2.

2.3 Materiele vaste activa

Bedrijfsgebouwen en -terreinen worden gewaardeerd tegen verkrijgingsprijs plus bijkomende kosten of vervaardigingsprijs onder aftrek van lineaire afschrijvingen gedurende de geschatte toekomstige gebruiksduur. Op terreinen wordt niet afgeschreven. Er wordt rekening gehouden met de bijzondere waardeverminderingen die op de balansdatum worden verwacht. Voor een uiteenzetting ten einde vast te kunnen stellen of voor een materieel vast actief sprake is van een bijzondere waardevermindering wordt verwezen naar paragraaf 2.4.

Overige vaste activa worden gewaardeerd tegen verkrijgings- of vervaardigingsprijs inclusief direct toerekenbare kosten, onder aftrek van lineaire afschrijvingen gedurende de verwachte toekomstige gebruiksduur en bijzondere waardeverminderingen. De vervaardigingsprijs bestaat uit de aanschaffingskosten van grond- en hulpstoffen en kosten die rechtstreeks toerekenbaar zijn aan de vervaardiging inclusief installatiekosten.

Subsidies op investeringen worden in mindering gebracht op de verkrijgings- of vervaardigingsprijs van de activa waarop de subsidies betrekking hebben.

De kosten van groot onderhoud worden verwerkt als onderdeel van de boekwaarde van het betreffende materieel vast actief en afzonderlijk afgeschreven. Deze componentenmethode wordt toegepast vanaf het moment dat groot onderhoud wordt gepleegd.

2.4 Bijzondere waardevermeerderingen van vaste activa

Door de instelling wordt op iedere balansdatum beoordeeld of er aanwijzingen zijn dat een vast actief aan een bijzondere waardevermeerdering onderhevig kan zijn. Indien dergelijke indicaties aanwezig zijn, wordt de realiseerbare waarde van het actief vastgesteld.

Op balansdatum 31 december 2019 is er geen sprake van bijzondere waardevermeerdering

2.5 Vorderingen

Overige Vorderingen worden bij eerste verwerking gewaardeerd tegen de reële waarde van de tegenprestatie. Voorzieningen wegens oninbaarheid worden in mindering gebracht op de boekwaarde van de vordering.

2.6. Liquide middelen

Liquide middelen bestaan uit kas, banktegoeden en direct opeisbare deposito's met een looptijd korter dan twaalf maanden. Rekening-courantschulden bij banken zijn opgenomen onder schulden aan kredietinstellingen onder kortlopende schulden. Liquide middelen worden gewaardeerd tegen de nominale waarde.

2.7 Eigen vermogen

Het eigen vermogen bestaat uit algemene reserves en bestemmingsreserves en/of fondsen. Hierin is tevens een segmentatie opgenomen naar publieke en private middelen.

2.8 Voorzieningen

Algemeen

Voorzieningen worden gevormd voor in rechte afdwingbare of feitelijke verplichtingen die op de balansdatum bestaan, waarbij het waarschijnlijk is dat een uitstroom van middelen noodzakelijk is en waarvan de omvang op betrouwbare wijze is te schatten.

De voorzieningen worden gewaardeerd tegen de beste schatting van de bedragen die noodzakelijk zijn om de verplichtingen per balansdatum af te wikkelen. De voorzieningen worden gewaardeerd tegen de nominale waarde van de uitgaven die naar verwachting noodzakelijk zijn om de verplichtingen af te wikkelen, tenzij anders vermeld.

Pensioenvoorziening

De instelling neemt deel aan een pensioenregeling.

De pensioenregeling is ondergebracht bij het Algemeen Burgerlijk Pensioenfonds (ABP). Voor de pensioengevende salarisgrondslag wordt een (middelloonregeling toegepast)

Op de Nederlandse pensioenregelingen zijn de bepalingen van de Nederlandse Pensioenwet van toepassing en worden op verplichte, contractuele of vrijwillige basispremies aan pensioenfonds en verzekeringsmaatschappijen betaald door de instelling. De premies worden verantwoord als personeelskosten zodra deze verschuldigd zijn. Vooruitbetaalde premies worden opgenomen als overlopende activa indien dit tot een terugstorting leidt of tot een vermindering van toekomstige betalingen. Nog niet betaalde premies worden als verplichting op de balans opgenomen.

Voor bestaande verplichtingen (anders dan de te betalen premies) jegens de pensioenuitvoerder en/of werknemers wordt een voorziening opgenomen. Dit betreft een voorziening voor:

- De verplichting van de instelling tot het verrichten van extra betalingen of herstellpremies als gevolg van een lage dekkingsgraad van het pensioenfonds;
- extra pensioenaanspraken die voortvloeien uit door de instelling toegezegde toekomstige salarisverhogingen (bijvoorbeeld voortkomend uit CAO-afspraken) bij een eindloonregeling;

- onvoorwaardelijke nog niet gefinancierde indexaties;
- nadelen van individuele waardeoverdrachten die ten laste komen van de instelling.

Daarnaast neemt de instelling een vordering op voor:

- toegezegde restituties als gevolg van een hoge dekkingsgraad van het pensioenfonds;
- overrente of winstdeling die overeenkomstig de bepalingen in een verzekeringscontract beschikbaar komen voor de instelling;
- voordelen van individuele waardeoverdrachten die ten gunste komen van de instelling.

Deze pensioenvoorzieningen worden op basis van de beste schatting gewaardeerd. Hierbij is de verplichting gewaardeerd tegen de contante waarde van de uitgaven die naar verwachting noodzakelijk zijn om de verplichting af te wikkelen. Als disconteringsvoet voor de contant making is de marktrente van hoogwaardige ondernemingsobligaties genomen. Indien de periode waarover de uitgaven contant gemaakt worden niet lager is dan een jaar, is de verplichting niet tegen contante waarde opgenomen. Toevoegingen aan en vrijval van pensioenvoorzieningen worden ten laste respectievelijk ten gunste van de staat van baten en lasten gebracht.

De stichting heeft de toegezegde pensioenregeling bij het ABP in de jaarrekening verwerkt volgens de verplichtingenbenadering.

Voorziening jubilea

De voorziening jubilea wordt opgenomen tegen de contante waarde van de verwachte uitkeringen gedurende het dienstverband. Bij de berekening van de voorziening wordt onder meer rekening gehouden met verwachte salarisstijgingen en de blijfkans. De stichting past het rekenmodel van VOS/ABB toe. In de berekening wordt een disconterings-percentage van 1% toegepast. Alleen medewerkers in vaste dienst worden in de berekening meegenomen.

Voorziening spaarverlof

De Voorziening Spaarverlof wordt gevormd ter egalisatie van kosten van toekomstige verplichtingen uit hoofde van het op te nemen spaarverlof. De voorziening is mede gevormd aan de hand van de daarvoor in de CAO-VO vastgestelde tarieven per gespaard uur.

Voorziening Persoonlijk Budget

De Voorziening Persoonlijk Budget wordt opgenomen tegen de berekende loonkosten per uur per medewerker. Aanvankelijk was er de verplichting om het gespaarde aantal uren na vier jaar op te nemen. Thans wordt het gespaard aantal uren per jaar na vier jaar gefixeerd. Daarnaast kan het budget ook worden gebruikt voor o.a. de kinderopvang. OOP medewerkers hebben de mogelijkheid om de uren jaarlijks uit te laten betalen.

2.9 Kortlopende schulden

De kortlopende schulden betreffen schulden met een looptijd van korter dan èèn jaar. Deze worden, voorzover niet anders vermeld, gewaardeerd tegen nominale waarde.

3. Grondslagen voor bepaling van het resultaat

3.1 Algemeen

De baten en lasten worden toegerekend aan het boekjaar waarop ze betrekking hebben. Winsten worden slechts genomen voor zover zij op balansdatum zijn verwezenlijkt. Verliezen en risico's die hun oorsprong vinden voor het einde van het verslagjaar, worden in acht genomen, indien zij voor het vaststellen van de jaarrekening bekend zijn geworden.

3.2 Rijksbijdragen

Rijksbijdragen worden als baten verantwoord in de staat van baten en lasten in het jaar waarop de toekenning betrekking heeft.

3.3 Overige overheidsbijdragen en –subsidies

Exploitatiesubsidies worden als baten verantwoord in de staat van baten en lasten in het jaar waarin de gesubsidieerde kosten zijn gemaakt of opbrengsten zijn gederfd, of wanneer een gesubsidieerd exploitatietekort zich heeft voorgedaan. De baten worden verantwoord als het waarschijnlijk is dat deze worden ontvangen en de instelling de condities voor ontvangst kan aantonen.

Subsidies met betrekking tot investeringen in materiële vaste activa worden in mindering gebracht op het desbetreffende actief en als onderdeel van de afschrijvingen verwerkt in de staat van baten en lasten.

3.4 Overige baten

Overige bedrijfsopbrengsten bestaan uit baten uit verhuur, ouderbijdragen en overige baten.

3.5 Afschrijvingen op immateriële en materiële vaste activa

Materiële vaste activa worden vanaf het moment van ingebruikneming afgeschreven over de verwachte toekomstige gebruiksduur van het actief. Over terreinen wordt niet afgeschreven.

Indien een schattingswijziging plaatsvindt van de toekomstige gebruiksduur, dan worden de toekomstige afschrijvingen aangepast.

3.6 Personeelsbeloningen

Periodiek betaalbare beloningen

Lonen, salarissen en sociale lasten worden op grond van de arbeidsvoorwaarden verwerkt in de staat van baten en lasten voor zover ze verschuldigd zijn aan werknemers.

Pensioenen

Het dr. Aletta Jacobs College heeft de toegezegd-pensioenregeling bij het bedrijfstakpensioenfonds verwerkt als zou sprake zijn van een toegezegde-bijdrageregeling. Voor toegezegde-bijdrageregeling betaalt de instelling op verplichte, contractuele of vrijwillige basispremies aan pensioenfonds en verzekeringsmaatschappijen. Behalve de betaling van premies heeft de instelling geen verdere verplichtingen uit hoofde van deze pensioenregelingen. De premies worden verantwoord als personeelskosten als deze verschuldigd zijn. Vooruitbetaalde premies worden opgenomen als overlopende activa indien dit tot een terugstorting leidt of tot een vermindering van toekomstige betalingen.

3.7 Financiële baten en lasten

Rentebaten en rentelasten

Rentebaten en rentelasten worden tijdsevenredig verwerkt, rekening houdend met de effectieve rentevoet van de betreffende activa en passiva.

4. Materiële vaste activa

De mutaties in de materiële vaste activa worden als volgt weergegeven:

	Gebouwen en terreinen €	Inventaris en apparatuur €	Totaal €
Stand per 1 januari 2019			
Aanschafwaarde	18.904.248	6.198.144	25.102.392
Afschrijvingen	-4.403.535	-4.758.250	-9.161.785
Boekwaarde 1 januari 2019	14.500.713	1.439.894	15.940.607
Mutaties 2019			
Investeringen	266.195	346.064	612.259
Desinvesteringen	0	0	0
Afschrijvingen	-539.196	-335.599	-874.795
Totaal mutaties 2019	-273.001	10.465	-262.536
Stand per 31 december 2019			
Aanschafwaarde	19.170.443	6.544.208	25.714.651
Cumulatieve afschrijvingen	-4.942.731	5.093.849	-10.036.580
Boekwaarde 31 december 2019	14.227.712	11.638.057	15.678.071
Stand per 31 december 2019			
Bijdragen investeringen	0	-316.800	-316.800
Afschrijvingen/vrijval	0	8.800	8.800
Stand per 31 december 2019	0	-308.000	-308.000
Totaal vaste activa 31 december 2019	14.227.712	11.330.057	15.370.071

toelichting algemeen:

De vaste activa worden gewaardeerd tegen de verkrijgingsprijs- of vervangingsprijs. Voor de opname onder investeringen wordt doorgaans een ondergrens van € 500,- gehanteerd.

In 2012 is het pand Laan van de Sport 4 volledig in eigendom verkregen. De totale overnamekosten bedragen € 16.133.277,-.

De financiering is ondergebracht bij het ministerie van financiën (Schatkistbankieren). De afschrijvingsperiode is 30,75 jaar.

In het onder "Pand Laan van de Sport 4" opgenomen investeringsbedrag is een bedrag van € 3.000.000,- opgenomen voor grond en terreinen. Hierop wordt niet afgeschreven.

In totaal werd er in 2019 voor een bedrag van afgerond € 612.300,- geïnvesteerd. Als bijdrage in de investering in de verbouwing van de afdeling Techniek PIE is een bedrag van € 316.800,- meegenomen. De netto investeringen in 2019 komen dan op € 295.500,-.

De uitsplitsing van de Investeringen naar activagroep is als volgt:

Verbouwingen (PIE)	€	261.000
Machines en Installaties (PIE)	€	55.800
ICT en Media	€	116.000
Inventaris en Apparatuur	€	98.400
Inventaris en Apparatuur Mavo locatie	€	64.600
Meubilair en inrichting	€	16.500
	€	612.300

Alle investeringen t.b.v. van MAVO-locatie, die ook op de hoofdlocatie ingezet kunnen worden, verhuizen mee terug naar de hoofdlocatie. Naar verwachting wordt na de zomervakantie de nieuwbouw voor het praktijkonderwijs in gebruik genomen. Eveneens zal de tijdelijke huisvesting na de zomervakantie in gebruik worden genomen.

toelichting regelgeving:

Op terreinen wordt niet afgeschreven.

Op balansdatum zijn geen bijzondere waardeverminderingen van vaste activa vastgesteld. De leerlingenprognoses in de komende jaren en de continuïteit in de bedrijfsvoering, alsmede de te verwachten integratie met CSG Rehoboth, geven geen aanleiding tot een beperktere inzet van het schoolgebouw en derhalve een waardedaling van het gebouw naast de jaarlijks daling van de boekwaarde als gevolg van afschrijvingen.

Over de financiële gevolgen van het aardbevingsbestendig maken van de gebouwen is nog geen duidelijkheid. Hier is dan ook nog geen rekening mee gehouden,

5. Vorderingen

	Jaarrekening 2019 €	Jaarrekening 2018 €
Debiteuren	45.083	15.222
Leerlingen	15.044	11.691
Overige vorderingen	45.218	140.275
	<u>105.345</u>	<u>167.188</u>
<u>Overlopende activa</u>		
Vooruitbetaalde kosten	89.523	58.334
Overige overlopende activa	190.732	24.783
	<u>280.255</u>	<u>83.117</u>
Totaal vorderingen	<u>385.600</u>	<u>250.305</u>

toelichting algemeen:

Onder overige vorderingen zijn o.a. per ultimo 2019 de volgende posten opgenomen:

Diensten aan Noorderpoortcollege	€ 10.000
UWV uitkeringen	€ 12.917
Detachering TERRA Winsum	€ 22.301
	<u>€ 45.218</u>

Onder vooruitbetaalde kosten zijn opgenomen de in 2019 geboekte facturen met betrekking op het boekjaar 2020, deels of geheel. Het betreft vooral licentiekosten en abonnementen ten behoeve schooljaar 2019/2020,

Onder overige overlopende activa, zijn naast een aantal kleinere bedragen, de volgende posten opgenomen:

Tijdelijke Huisvesting	€ 71.220
Schoolactiviteiten	€ 39.792
Ideal afrekeningen t.b.v 2020	€ 66.127
Diversen	€ 13.593
	<u>€ 190.732</u>

De kosten voor tijdelijke huisvesting betreft het semipermanente gebouw. Dit gebouw wordt na de zomervakantie 2020 in gebruik genomen.

De incasso van de ouderbijdragen en bijdrage voor de schoolactiviteiten vindt de gehele schooljaar plaats. In 2020 moet nog een groot deel binnenkomen.

De bovengenoemde vorderingen hebben een looptijd korter dan een jaar.

6. Liquide middelen

De post kasmiddelen op de balans is als volgt samengesteld:

	Jaarrekening 2019 €	Jaarrekening 2018 €
Kasmiddelen	820	1.017
Banktegoeden	4.525.508	2.085.342
Totaal liquide middelen	4.526.328	2.086.359

toelichting algemeen:

Een deel van de liquide middelen staat niet ter vrije beschikking van de organisatie. Voor een totaal bedrag van € 2.380.000,- zijn verplichtingen aangegaan voor de nieuwbouw van het praktijkonderwijs en een kas. Medio 2020 zal het gebouw voor het praktijkonderwijs worden opgeleverd.

7. Toelichting bij het kasstroomoverzicht

Het kasstroomoverzicht is opgesteld volgens de indirecte methode. Bij deze methode wordt het nettoresultaat aangepast voor posten van de staat van baten en lasten die geen invloed hebben op de ontvangsten en uitgaven in het verslagjaar, mutaties in de balansposten en posten van de staat van baten en lasten waarvan de uitgaven niet worden beschouwd als behorende tot de operationele activiteiten. In het kasstroomoverzicht wordt onderscheid gemaakt tussen operationele, investerings- en financieringsactiviteiten.

8. Eigen vermogen

		Stand 1-1-2019 €	Resultaat 2019 €	Overige moet. 2019 €	Stand 31-12-2019 €
Algemene reserve	publiek	2.710.794	378.186	-	3.088.977
Bestemmingsreserve		-	219.578	-	219.578
Totaal eigen vermogen		2.710.794	597.764	-	3.308.555

toelichting algemeen:

Het totaal resultaat in 2019, een bedrag van € 597.764,- wordt toegevoegd aan de reserves. Een bedrag van € 378.187,- wordt toegevoegd aan de algemene reserve.

Aangezien er een bestedingsbeperking ligt op de bijdrage onderwijs convenant, wordt het bedrag van € 219.578,- opgenomen onder bestemmingsreserves.

9. Voorzieningen

De volgende voorzieningen zijn opgenomen:

	Personeelsvoorzieningen			
	Ambtsjubilea	Spaarverlof	LBP	Totaal
	€	€	€	€
Stand per 1 januari 2019	97.800	22.100	364.600	484.500
Dotaties	27.506	380	107.200	135.086
Onttrekkingen	-14.406	-3.180	0	-17.586
Vrijval				
Rentemutatie				
Stand per 31 december 2019	110.900	19.300	471.800	602.000
Kortlopende deel < 1 jaar	-	-	35.000	35.000
Langlopende deel > 1 jaar	110.900	19.300	436.800	567.000
	110.900	19.300	471.800	602.000

toelichting algemeen:

Voorziening ambtsjubilea:

De voorziening ambtsjubilea is berekend volgens het VOS/ABB berekeningsmodel waarbij o.a. rekening wordt gehouden met de blijfkans, sterftekans en een disconteringsrentepercentage van 1%. In de berekening worden alle medewerkers in vaste dienst meegenomen. Daarnaast worden in de berekening de meest actuele salarisschalen meegenomen.

Van het totaal van de voorziening is een bedrag van € 110.900,- als langlopend (langer dan een jaar) aan te merken.

Onder dotatie is ook een bedrag t.b.v. medewerkers die voorheen in dienst van CSG Rehoboth en thans bij ons werkzaam zijn opgenomen.

De aanpassing van het rentepercentage naar 1% heeft een hogere dotatie tot gevolg.

Spaarverlof:

De voorziening spaarverlof wordt gevormd ter dekking van toekomstige verplichtingen uit hoofde van het op te nemen spaarverlof.

Het tarief per uur is vastgesteld op 1/138 maal het actuele bruto maandsalaris. De dotatie betreft dan ook de aanpassing per 31 december 2019. Ook is er een bedrag onttrokken in verband met het opnemen van spaarverlof.

Levensfase Bewust Personeelsbeleid (LBP):

Voortkomende uit de CAO VO is met ingang van 2014 de voorziening gevormd. Iedere fulltime medewerker krijgt 50 uur per jaar tot de beschikking. De uren kunnen voor diverse zaken worden aangewend. Het is mogelijk om de uren voor langere tijd te sparen.

De waarde van een gespaard uur in een bepaald jaar wordt vastgesteld op 1/138 van het bruto fulltime maandsalaris.

De waarde van de gespaarde uren in het schooljaar 2014-2015 en 2015-2016 zijn gefixeerd.

Het OOP heeft de mogelijkheid om de toegekende uren te laten uitbetalen. Ook is het mogelijk om de opgebouwde rechten te besteden aan o.a. de kinderopvang. Deze beide uitgaven worden rechtstreeks onder de personeelskosten opgenomen en lopen niet via de voorziening.

10. Langlopende schulden

Schulden aan groeps- maatschappijen	Schulden aan overige deelnemingen	Krediet- instellingen	OCW/EZ	Overige	Totaal
€	€	€	€	€	€

Stand per 1 januari 2019				13.388.751	13.388.751
Aangegane leningen 2019				602.250	602.250
Aflossingen 2019 *)				632.083	632.083
Stand per 31 december 2019				13.358.918	13.358.918

Stand per 31-12-2019	Aflossings- verplichting 2020	Resterende looptijd > 1 jaar	Resterende looptijd > 5 jaar
€	€	€	€

Overige:

Schatkistbankieren I	12.381.668	538.333	11.843.335	9.690.003
Schatkistbankieren II	375.000	93.750	281.250	-
Schatkistbankieren III	602.250	20.075	582.175	501.875
	13.358.918	652.158	12.124.585	10.191.878

Aflossingsverplichtingen binnen 12 maanden na afloop van het boekjaar zoals hierboven toegelicht zijn op de balans opgenomen onder schulden op korte termijn. Alle leningen zijn afgesloten in euro's.

toelichting algemeen:Schatkistbankieren I

Het betreft een overeenkomst van geldlening tussen het Ministerie van Financiën en de stichting dr. Aletta Jacobs College te Hoogezand, ter financiering van de overname van het pand aan de Laan van de Sport 4 te Hoogezand.

Gegevens:

Soort lening	Lineair
Hoofdsom	€ 16.150.000
Looptijd	02/04/2012 - 15/10/2042
Rentepercentage	2,50%
Rentevast periode	02/04/2012 - 15/10/2042
Rentebetaling	jaarlijks achteraf, voor eerst per 02/04/2013
Aflossingstermijnen	120
Eerste aflossing	15-1-2013

De gemeente Midden-Groningen staat garant voor de lening, heeft het recht van eerste koop van het schoolgebouw en het recht van 1e hypotheek. Van het totaal openstaand bedrag van de lening ad. € 12.381.668,- is op 31 december 2019 een bedrag van € 538.333,- opgenomen onder kortlopende schulden. Dit bedrag betreft de aflossing in het jaar 2020.

Schatkistbankieren II

Het betreft een overeenkomst van geldlening tussen het Ministerie van Financiën en de stichting dr. Aletta Jacobs College te Hoogezand, ter financiering van de overname en verbouw van het pand aan de Laan van de Sport 6 te Hoogezand.

Gegevens:

Soort lening	Lineair
Hoofdsom	€ 750.000
Looptijd	30/11/2015-30/11/2023
Rentepercentage	0,27%
Rentevast periode	30/11/2015-30/11/2023
Rentebetaling	jaarlijks achteraf, voor eerst per 30/11/2016
Aflossingstermijnen	8
Eerste aflossing	30-11-2016

De gemeente Midden-Groningen staat garant voor de lening, heeft het recht van eerste koop van het schoolgebouw en het recht van van 1e hypotheek van het totaal openstaand bedrag van de lening ad. € 375.000,- is op 31 december 2019 een bedrag van € 93.750,- opgenomen onder kortlopende schulden. Dit bedrag betreft de totale aflossing in het jaar 2020.

Schatkistbankieren III

Het betreft een overeenkomst van geldlening tussen het Ministerie van Financiën en de stichting dr. Aletta Jacobs College te Hoogezand ter mede financiering van de nieuwbouw pand aan de Laan van de Sport 6 te Hoogezand.

Gegevens:

Soort lening	Lineair
Hoofdsom	€ 602.250
Looptijd	01/07/2019-01/07/2049
Rentepercentage	0,55%
Rentevast periode	01/07/2019-01/07/2049
Rentebetaling	jaarlijks achteraf, voor eerst per 01/07/2020
Aflossingstermijnen	30
Eerste aflossing	1-7-2020

Van het totaal openstaand bedrag van de lening ad. € 602.250,- is op 31 december 2019 een bedrag van € 20.075,- opgenomen onder kortlopende schulden. Dit bedrag betreft de totale aflossing in het jaar 2020.

11. Kortlopende schulden

	Jaarrekening 2019 €	Jaarrekening 2018 €
Crediteuren	113.763	98.502
Loonheffing/ZVV/Sociale lasten	487.599	449.126
Pensioen premies	156.174	129.172
Totaal	643.773	578.298
Te betalen loon	-	3.820
Te betalen inzake levensloop	-	-
Leningen schatkistbankieren	652.158	632.083
	652.158	635.903
Overige kortlopende schulden	384.039	440.785
<u>Overlopende passiva</u>		
Vakantiegeld/bindingstoelage	378.900	369.000
Saldo overige overlopende passiva	1.492.052	202.822
Overlopende passiva	1.870.952	571.822
Totaal kortlopende schulden	3.664.685	2.325.310

toelichting algemeen:

De nog te betalen loonheffing, pensioenlasten, sociale lasten en te betalen loon betreft de af te dragen gelden in de maand januari 2020.
Dit betreft de belastingen en premies over de maand december 2019.

Onder "Lening Schatkistbankieren" zijn de aflossingen in 2020 van de drie leningen Schatkistbankieren opgenomen:

betreft locatie Laan van de Sport 4:	€	538.333
betreft locatie Laan van de Sport 6:	€	93.750
betreft locatie Laan van de Sport 6:	€	20.075
	€	<u>652.158</u>

Overige korte schulden:

Rente Schatkistbankieren	€	236.359
Huur Sportzaal 2e halfjaar 2019	€	70.521
Aangegane verplichtingen	€	45.000
Overige diensten/leveringen	€	32.159
	€	<u>384.039</u>

Onder "vakantiegeld/bindingstoelage" is opgenomen de opgebouwde verplichtingen per 31 december 2019.

Vakantiegeldverplichtingen	€	345.900
Bindingstoelageverplichtingen	€	33.000
	€	<u>378.900</u>

Diverse van de Overheid ontvangen bijdragen worden verantwoord op schooljaarniveau of dienen als dekking voor Investerings

	Saldo 1/1/2019	Inkomsten 2019	Resultaat 2019	Investeren 2019	Saldo 31/12/2019
VSV Vast 2019	€ 11.931	€ -	€ 11.931		€ -
VSV Variabel		€ 809	€ 809		€ -
Lerarenbeurs 2018/2019	€ 4.300	€ -	€ 4.300		€ -
Lerarenbeurs 2019/2020		€ 17.030	€ 10.139		€ 6.891
Opleidingsschool 2018	€ 40.000	€ -	€ 40.000		€ -
Opleidingsschool 2019		€ 40.000	€ 20.000		€ 20.000
VMBO Techniek 2018	€ 118.972	€ -	€ -	€ 118.972	€ -
VMBO Techniek 2019		€ 212.780	€ -	€ 197.828	€ 14.952
Aanvullend VMBO techniek		€ 43.677	€ -		€ 43.677
	€ 175.203	€ 314.296	€ 87.179	€ 316.800	€ 85.520

Lerarenbeurs wordt per schooljaar in de jaarrekening meegenomen.

De vergoeding opleidingsscholen betreft twee schooljaren, respectievelijk 2018/2019 en 2019/2020. De gelden zijn voornamelijk bestemd voor dekking van de personeelskosten t.b.v. het project.

De ontvangen gelden VMBO techniek zijn voornamelijk gebruikt voor de verbouwing en inrichting van de nieuwe afdeling Techniek PIE.

Overige Passiva

Onder overlopende passiva is onder andere opgenomen de gelden in rekening courant ten behoeve van Nieuwbouw Pro, Tijdelijke Huisvesting en de Kas.

Nieuwbouw Praktijkonderwijs	€ 1.064.340
Tegemoetkoming kosten	€ 245.959
verstevingsoperatie	
t.b.v. Kas	€ 69.237
overige	€ 112.516
	<u>€ 1.492.052</u>

toelichting regelgeving:

De kortlopende schulden hebben alle een resterende looptijd van korter dan 1 jaar.

12. Niet in de Balans opgenomen activa en verplichtingen

Het dr. Aletta Jacobs College heeft de volgende lopende meerjarige contracten > € 100.000,- per jaar:

Leverancier:	onderwerp levering/dienst:	omzet per jaar:	einddatum:
Van Dijk Educatie	Schoolboeken	€ 450.000	1-2-2022
Essent	Levering gas	€ 100.000	1-1-2024
Essent	Levering elektriciteit	€ 100.000	1-1-2024
Asito	Schoonmaak	€ 165.000	21-8-2024

Toelichting op de staat van baten en lasten

Baten

13. Rijksbijdragen

	Jaarrekening 2019 €	Begroting 2019 €	Jaarrekening 2018 €
Rijksbijdragen OCenW	11.465.359	11.377.600	11.696.543
	11.465.359	11.377.600	11.696.543
Niet geoormerkte OCenW subsidies	1.203.255	1.152.300	1.166.780
Geoormerkte OCenW subsidies	294.017	225.000	35.849
Overige subsidies OCenW	1.497.272	1.377.300	1.202.629
Totaal rijksbijdragen OCenW	12.962.631	12.754.900	12.899.172
<i>Rijksbijdrage personeel</i>	<i>10.011.262</i>	<i>9.900.200</i>	<i>10.171.321</i>
<i>Rijksbijdrage materieel</i>	<i>1.454.097</i>	<i>1.477.400</i>	<i>1.525.222</i>
Totaal Rijksbijdragen	11.465.359	11.377.600	11.696.543
<u>Niet geoormerkte subsidies</u>			
Leerplusarrangement *)	249.210	259.000	249.660
Schoolboeken en lesmateriaal *)	449.835	455.000	461.856
Prestatie box *)	458.399	418.300	429.077
Vroegtijdig schoolverlaten *)	12.740	20.000	26.187
Diverse overige	33.071		
Totaal niet geoormerkte subsidies	1.203.255	1.152.300	1.166.780
<u>Geoormerkte subsidies</u>			
Bijdrage Onderwijsconvenant	219.578		
VMBO Techniek		175.000	
Lerarenbeurs	14.439	50.000	35.849
Opleidingsscholen	60.000		
Totaal geoormerkte subsidies	294.017	225.000	35.849

toelichting algemeen:

De rijksbijdrage personeel in 2019 is afhankelijk van het aantal leerlingen en de toekenning van de loonruimte door de overheid. Daar tegenover staat een daling door de overdracht van de ondersteuningsbedragen Zorg van de school naar het samenwerkingsverband. In 2019 is het vierde jaar van de ondersteuningsbedragen overgedragen en de overdracht is met ingang van 2020 volledig voltooid. Het dr. Aletta Jacobs College ontvangt met ingang van 2020 alleen nog de ondersteuningsbedragen voor het praktijkonderwijs rechtstreeks van het ministerie van OCenW.

De rijksbijdrage materieel is afhankelijk van het aantal leerlingen, opleidingscategorie en de diverse vergoedingsbedragen per leerling. Jaarlijks worden de diverse tarieven aangepast i.v.m. de prijsontwikkeling. In 2019 heeft er geen prijscorrectie plaatsgevonden.

Verwacht wordt dat de vereenvoudiging van de bekostiging voor personeel en materieel op korte termijn zal plaatsvinden. Er zal dan sprake zijn van twee categorieën leerlingen met een verschillend tarief. Daarnaast komen er een aantal toeslagen voor specifieke schoolsituatie, zoals meerdere locaties en geïsoleerde locaties.

De met *) gemerkte posten betreft overige regelingen. Deze regelingen zijn doorgaans voor meerdere jaren opgenomen in de rijksbegroting. Op basis van een verdeelsleutel wordt het bedrag per schoolbestuur/leerling vastgesteld en toegekend.

De onder geoormerkte subsidies opgenomen bedragen zijn meestal schooljaar gebonden. De verantwoording vindt dan ook op schooljaarbasis plaats. Voor verwerking van deze posten zie punt 11. Kortlopende schulden.

Aan het eind van het jaar is van OCenW een "Bijzondere Overheidsbijdrage" ontvangen onder de titel van bijdrage onderwijsconvenant. Dit bedrag komt ten goede aan het personeel. De wijze waarop is nog niet bekend. Normaliter wordt een dergelijke bijdrage als overlopende post naar boekjaar 2020 opgenomen op de balans. Dit om de uitgaven te kunnen matchen met de bijdrage. De regelgeving inzake deze bijdrage schrijft echter voor dat het bedrag volledig in 2019 onder baten moet worden opgenomen. Om de verplichting richting personeel duidelijk aan te geven wordt het bedrag op de balansdatum opgenomen onder een bestemmingsreserve.

14. Overige overheidsbijdragen- en subsidies

	Jaarrekening 2019 €	Begroting 2019 €	Jaarrekening 2018 €
Gemeentelijke bijdragen en subsidies	1.057.925	1.029.800	1.029.800
Overige overheidsbijdragen	1.166.739	703.000	952.769
Totaal overige overheidsbijdragen	2.224.664	1.732.800	1.982.569

toelichting algemeen:

Onder gemeentelijke bijdragen en subsidies is opgenomen de vergoeding in het kader van de huisvestingsverordening. Het betreft de jaarlijkse vergoeding inzake decentralisatie huisvesting locatie Laan van de Sport 4 (€ 1.029.800,-) en de vergoeding voor Locatie Laan van de Sport 6 (€ 28.125,-).

Onder overige overheidsbijdragen is opgenomen:

Samenwerkingsverband GO.02	€ 1.163.739
Overige zorginstellingen	€ 3.000
	<u>€ 1.166.739</u>

De stijging van de overige overheidsbijdragen komt vooral door de overheveling van de ondersteuningsbedragen van de school naar het Samenwerkingsverband GO.02. In 2019 is de overdracht voltooid. De raming voor 2019 was te laag.

15. Overige baten

	Jaarrekening 2019 €	Begroting 2019 €	Jaarrekening 2018 €
Ouderbijdragen	47.800	50.000	40.540
Overige			
Bijdrage personeel catering	6.705	7.000	7.345
Overige vergoedingen	252.390	90.000	184.322
	259.096	97.000	191.667
Totaal overige baten	306.896	147.000	232.207

toelichting algemeen:**Overzicht ouderbijdragen en bijdragen in de schoolkosten :**

Het dr. Aletta Jacobs College maakt gebruik van een registratie en incassosysteem voor de ouderbijdragen en overige schoolkosten. Deze worden aan het begin van het schooljaar in rekening gebracht. Aan het eind van het schooljaar worden de werkelijk ontvangen bedragen inzake de kosten vallende onder de vrijwillige en verplichte ouderbijdrage verantwoord onder "ouderbijdragen". Via de tussenrekening "Leerling- en schoolactiviteiten" worden de inkomsten en uitgaven overige activiteiten verantwoord binnen het schooljaar 2018/2019.

Afgelopen jaar hebben wij voor het eerst meegedaan met de Stichting Meedoen. Voor het komend schooljaar verwachten wij een toename van het aantal deelnemers. Ouders die hiervoor in aanmerking komen, kunnen via een speciale site de kosten van de ouderbijdrage en een aantal vaste activiteiten uit het aan hun toegekend budget betalen.

Overige vergoedingen:

Het totaal aan ontvangen vergoedingen/bijdragen in 2019 is hoger dan de raming 2019. Dit wordt vooral veroorzaakt extra vergoedingen en bijdragen in 2019. Bij het samenstelling van de begroting zijn veel bijdragen nog niet bekend.

Specificatie van de diverse posten:

Gemeente Loppersum inzake NCG projectdeelname	€	17.000
Gemeente Groningen inzake Voorschot ESF 2017-2018	€	54.445
Noorderpoortcollege afrekening Top Techniekgelden	€	14.039
Noorderpoortcollege bijdrage exploitatiekosten AJC	€	24.328
Gemeente Groningen inzake afrekening ESF/bijdrage impulsregeling	€	15.188
Vergoeding Schoolboeken Rehoboth	€	37.961
Vergoeding deelname Cambridge Engels	€	16.964
Diverse Overige	€	72.465
	€	<u>252.390</u>

Lasten

16. Personele lasten

	Jaarrekening 2019 €	Begroting 2019 €	Jaarrekening 2018 €
Lonen en salarissen	8.244.604	7.752.900	7.867.655
Sociale lasten	1.087.669	989.400	1.004.356
Pensioenpremies	1.283.604	1.131.500	1.148.101
Lonen, sociale lasten en premies	10.615.876	9.873.800	10.020.112
Mutaties Voorzieningen	99.378	110.000	91.695
Personeel niet in loondienst	536.017	179.000	228.076
Diensten derden	124.762	135.000	143.883
Overige	425.916	453.300	320.600
Overige personele lasten	1.186.074	877.300	784.254
Af: Uitkeringen/doorberekening	-346.665	-85.000	-157.500
Totaal personele lasten	11.455.285	10.666.100	10.646.866

Toelichting:

De directe loonkosten in 2019 ten opzichte van 2018 zijn gestegen door doorwerking van de salarisverhoging met 2,35% met ingang van 1 juni 2018 en een verhoging van 2,15% met ingang van 1 juni 2019.

De reguliere formatie steeg in 2019 van fte 133 naar fte 149 fte per 31 december 2019.

De totale uitgaven voor personeel niet in loondienst in 2019 is circa € 536.700,-. Een stijging van circa € 308.000,-. Het totaal bedrag betreft uitgaven voor reguliere werkzaamheden, een bedrag van € 75.700,- en voor vervangingswerkzaamheden een bedrag van € 461.000,-.

Een deel van de vervanging vindt plaats door het inzetten van eigen personeel middels uitbreiding van de werktijdfactor. Op basis van een gemiddeld loonbedrag wordt een bedrag van circa € 170.000,- toegerekend aan vervangingswerkzaamheden door eigen personeel.

Het totaal aan vervangingskosten voor 2019 kan vastgesteld worden op een bedrag van € 631.000,-.

In de begroting van 2019 is voor vervanging een bedrag opgenomen € 179.000,-. (2% van de geraamde loonkosten).

De mutaties Voorzieningen:

Voorziening ambtsjubileum	€	13.100	aanpassing door onttrekking, renteaanpassing en wijziging loonschalen
Voorziening LBP	€	107.200	saldo toekenning uren en opgenomen uren
Spaarverlof	€	-2.800	opname en bijstelling door aanpassing loonschalen
	€	<u>117.500</u>	

Voor een nadere toelichting en specificatie zie onder punt 9. Voorzieningen

Onder overige personeelskosten is o.a. opgenomen:

	2019	2018
Uitkeringskosten	€ 150.475	€ 135.714
Personeel algemeen en werving	€ 13.586	€ 10.561
Scholingskosten	€ 156.967	€ 183.907
	<u>€ 321.029</u>	<u>€ 330.182</u>

WNT-Verantwoording 2019. Dr. Aletta Jacobs College

Op basis van de in de regeling gehanteerde criteria geldt voor het dr. Aletta Jacobs College klasse D met de bijbehorende bezoldigingsmaximum over 2019 van € 152.000,-.

Voor de RvT gelden in 2019 de volgende maxima: Voor de voorzitter 15% en voor de leden 10% van het vastgestelde WNT normbedrag Bestuurder, respectievelijk een bedrag van € 22.800,- en € 15.200,- per jaar.

Leidinggevende topfunctionarissen:	C.J. de Roo
(bedragen in €)	Fokkens
Gegevens 2019:	
Functie(s)	Bestuurder
Duur dienstverband in 2018	01/01 - 31/12
Omvang dienstverband (in fte)	1,00
Gewezen topfunctionaris	Nee
Echte of fictieve dienstbetrekking	Ja
Individueel WNT-maximum	152.000
Bezoldiging:	
Beloning	106.742
Beloningen op termijn (wg deel pensioen)	19.891
Totaal bezoldiging	126.633
Motivering overschrijding	n.v.t.
Gegevens 2018:	
Duur dienstverband in 2018	01/01 - 31/12
Omvang dienstverband (in fte)	1,00
Bezoldiging:	
Beloning	109.325
Beloningen op termijn (wg deel pensioen)	17.888
Totaal bezoldiging 2018	127.213
Individueel WNT-maximum 2018	141.000
Motivering overschrijding	n.v.t.

Toezichthoudende topfunctionarissen:	C.M. Eeken	H.H. van Voorn	L.M v.d. Ark	B.Vastenburg	A.L.S Verhoog	L.Smits
(bedragen in €)						
Functie(s)	Voorzitter	Lid	Lid	Lid	Lid	Lid
Duur dienstverband in 2019	01/01-31/12	01/01 - 31/12	01/01 - 31/12	01/01-31/12	01/01-31/12	01/01-31/12
Bezoldiging	5.295	3.692	3.692	2.715	3.692	2.719
Totaal bezoldiging 2019	5.295	3.692	3.692	2.715	3.692	2.719
Toepasselijk WNT-maximum	22.800	15.200	15.200	15.200	15.200	15.200
Motivering overschrijding	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
Duur dienstverband in 2018	01/01-31/12	01/01-31/12	01/01-31/12	01/02-31/12	01/2-31/12	01/2-31/12
Bezoldiging 2018	7.379	4.567	4.567	2.437	3.157	2.655

17. Afschrijvingen

	Jaarrekening 2019 €	Begroting 2019 €	Jaarrekening 2018 €
Materiele vaste activa	874.796	883.000	872.479
Bijzondere waardeverminderingen	-	-	-
Vrijval bijdragen investeringen	8.800-	-	-
Totaal afschrijvingen	865.996	883.000	872.479

toelichting:

De totale afschrijvingslasten in 2019 bedragen € 865.996-. Dit is een daling met circa € 6.500,- ten opzichte van het jaar 2018. Vanuit de ontvangen techniek gelden VMBO is onder bijdrage investeringen ten behoeve aanpassing en inrichting voor de afdeling VMBO Techniek PIE een bedrag opgenomen van € 316.800. De jaarlijkse vrijval komt ten gunste van de afschrijvingslasten. In 2019 valt een bedrag van € 8.800,- vrij ten gunste van de afschrijvingslasten.

Er zijn geen bijzondere waardeverminderingen.

18. Huisvestingslasten

	Jaarrekening 2019 €	Begroting 2019 €	Jaarrekening 2018 €
Huur	127.080	129.500	129.486
Onderhoud	141.716	161.000	156.718
Energie en water	231.252	200.000	193.611
Schoonmaakkosten	241.208	232.000	226.531
Heffingen	34.709	45.000	32.671
Projectkosten Fusie	-	-	146.600
Eigen kosten nieuwbouw Pro	-	-	50.000
Totaal huisvestingslasten	775.964	767.500	935.617

In de diverse bovengenoemde posten zijn eventuele kosten t.b.v. de tijdelijke locatie Erasmusweg meegenomen.

toelichting diverse postenHuur

De huur betreft de sportzalen. Het betreft naast een vaste vergoeding per jaar van € 124.670,- diverse extra huur voor een bedrag van € 2.410,-.

Onderhoud:

Het meerjaren onderhoudsplan fungeert als basis voor de raming van de onderhoudskosten. Er zijn diverse contracten afgesloten voor periodiek onderhoud. Verder is er altijd sprake van incidenteel onderhoud. De onderhoudskosten kunnen per jaar variëren. De totale uitgaven in 2019 zijn nagenoeg gelijk aan het totaal geraamd bedrag. In afwachting op de verstevigings-operatie wordt alleen maar noodzakelijk onderhoud uitgevoerd. De hogere realisatie in 2018 betreft de extra eenmalige uitgaven.

Energie:

De uitgaven voor Energie vallen in 2019 circa € 29.000,- hoger uit dan in 2018. Per jaar kunnen de energiekosten verschillen. Ook zijn er extra kosten voor de tijdelijke locatie (mavo) aan de Erasmusweg. Ook was er sprake van nagekomen netwerkkosten over 2018.

Schoonmaakkosten:

De schoonmaakkosten in 2019 zijn circa € 15.000,- hoger dan de uitgaven in 2018. De directe schoonmaakkosten, een plus van circa € 3.000,- is het gevolg van onder andere een lichte prijsstijging. De schoonmaak voor de locatie Erasmusweg kon binnen het bestaande contract worden gerealiseerd. Voor de aanpassing van de sensorkranen werd een bedrag van € 11.000,- uitgegeven.

Overige

In 2018 zijn er extra kosten inzake het samengaan met Rehoboth en extra kosten nieuwbouw pro meegenomen.

In nagenoeg alle bovengenoemde kosten kunnen er uitgaven ten behoeve van de tijdelijke mavo-locatie opgenomen zijn.

19. Overige lasten

	Jaarrekening 2019 €	Begroting 2019 €	Jaarrekening 2018 €
<u>Administratie- en beheerlasten</u>			
Administratie en beheer	240.775	264.000	221.654
Verzekeringen	8.395	9.000	8.531
Drukwerk, kopiëren en papier	69.116	115.000	88.265
Abonnementen	5.452	5.000	5.261
Contributies/lidmaatschappen	18.379	19.000	17.114
Accountantskosten	17.500	17.000	17.500
Kosten ICT	80.009	75.000	76.674
PR en Representatie	39.846	41.000	66.172
Kantine- koffie en thee voorz.	99.269	80.000	74.526
Strategisch beleid	-	150.000	-
	578.740	775.000	575.697
<u>Onderhoud inventaris en vaksecties</u>			
Klein onderhoud en aanschaf	20.955	16.500	7.485
Leermiddelen vaksecties	122.863	117.200	104.682
	143.818	133.700	112.167
<u>Overige schoolkosten</u>			
Schoolboeken/leermiddelen	550.171	500.000	506.157
Kosten ten behoeve onderwijs	199.406	208.500	237.153
	749.577	708.500	743.310
<u>Overige:</u>			
Afboeken vordering OCenW	-	-	769.039
	-	-	769.039
Totaal overige lasten	1.472.136	1.617.200	2.200.213

Administratie- en beheerlasten:

De belangrijkste verschillen tussen de uitgaven 2019 en 2018 zijn als volgt:

	Jaarrek. 2019	Jaarrek. 2018	Vershil
Drukwerk en kopiëren	€ 69.116	€ 88.265	€ -19.149
Representatie & PR	€ 39.846	€ 60.864	€ -21.018
Afboeking vordering OCW	€ -	€ 769.039	€ -769.039
	€ 108.961	€ 918.168	€ -809.207

Voor kopiëren was in 2018 rekening gehouden met een nabetaling van de kosten per afdruk.

Het exploitatietekort organisatie Aletta 150 jaar is in 2018 opgenomen onder Representatie en PR.

De afboeking vordering OCW in 2018 is eenmalig.

Het verschil tussen de uitgaven 2019 en de begroting 2019 zit met name in het opgenomen strategisch budget

Onderhoud inventaris en vaksecties:

Voor klein onderhoud en inventaris werd in 2019 meer uitgegeven. De toename wordt vooral veroorzaakt door het in gebruik nemen van de MAVO-Locatie.

Ook de uitgaven voor vaksecties in 2019 is hoger dan in 2018. Ook dit komt mede door het in gebruik nemen van de MAVO-Locatie.

Overige schoolkosten:

De belangrijkste verschillen zijn

	Jaarrek. 2019	Jaarrek. 2018	Vershil
Schoolboeken en leermiddelen	€ 550.171	€ 506.157	€ 44.014
Kosten cultuur en sport	€ 14.573	€ 22.630	€ -8.057
Kosten Vavo leerlingen	€ 46.776	€ 57.743	€ -10.967
Internationalisering	€ 14.958	€ 16.909	€ -1.951
Projectkosten	€ 43.929	€ 34.316	€ 9.613
Zorgbudget	€ 9.910	€ 16.575	€ -6.665
	€ 680.317	€ 654.330	€ 25.987

De uitgaven voor schoolboeken stijgen door een toename van het aantal leerlingen en verhoging van het lage BTW percentage.

De kosten inzake VAVO is afhankelijk van het aantal deelnemers.

De projectkosten zijn afhankelijk van het aantal projecten en aantal deelnemers

In 2019 waren er geen kosten inzake de licentie voor Profijt. (Zorg)

20. Accountantshonoraria & Advieskosten

In het boekjaar en voorgaand boekjaar zijn de volgende bedragen aan accountantshonoraria en advieskosten ten laste van het resultaat gebracht.

	2019 €	2018 €
Controle op de jaarrekening	17.500	17.500
Andere controlewerkzaamheden	-	-
Totaal	17.500	17.500

Bovenstaande honoraria betreffen uitsluitend de werkzaamheden die bij de instelling zijn uitgevoerd door accountantsorganisaties en externe accountants zoals bedoeld in art 1, lid 1 Wta (Wet toezicht accountantsorganisaties) en de in rekening gebrachte honoraria van het gehele netwerk waartoe de accountantsorganisatie behoort.

Deze honoraria hebben betrekking op het onderzoek van de jaarrekening over het boekjaar 2019, ongeacht of de werkzaamheden reeds gedurende het boekjaar zijn verricht.

21. Financiële baten en lasten

	Jaarrekening 2019 €	Begroting 2019 €	Jaarrekening 2018 €
Bankkosten	-1.491	-2.500	-1.217
Rentebaten		0	
Rentelasten	-325.554	-316.000	-330.046
Totaal financiële baten en lasten	-327.045	-318.500	-331.263

toelichting algemeen:

Rente Schatkistbankieren

2019	2018
€ 325.554	€ 330.046

De rentelasten schatkistbankieren dalen als gevolg van de reguliere aflossingen per jaar. In 2020 is er rente betaald over twee reeds bestaande leningen. In 2019 is een derde lening afgesloten t.b.v. nieuwbouw pro tegen een lage rentepercentage (0,55%). Alle leningen zijn afgesloten bij Schatkistbankieren.

22. Verbonden partijen:Samenwerkingsverband Groningen Ommelanden 20.02

Het dr. Aletta Jacobs College neemt deel in het Samenwerkingsverband Groningen Ommelanden (V(S)O). Het samenwerkingsverband ontvangt van de rijksoverheid de ondersteuningsmiddelen t.b.v. de aangesloten onderwijsinstellingen. Middels een verdeelsleutel op basis van de zorg-en ondersteuningsbehoefte worden de middelen verdeeld over de aangesloten scholen.

VAVO Leerlingen:

In het kader van samenwerkingsverbanden VO/BVE volgen zogenaamde vavo leerlingen een opleiding extern. Vo-scholen kunnen leerlingen 'uitbesteden' aan andere vo-scholen of bve-instellingen. Het kan gaan om leerlingen die een diploma hebben of niet, die het hele of een deel van het programma volgen of losse eindexamenvakken. Het dr. Aletta Jacobs College ontvangt de bekostiging van deze leerlingen.

De betreffende bve-instelling brengt vervolgens de kosten in rekening aan het dr. Aletta Jacobs College.

In het schooljaar 2019/2020 betreft dit 10 leerlingen waarvan 5 in deeltijd en 5 in voltijd.

Overzicht VAVO leerlingen schooljaar 2019/2020

BVE instelling	Opleiding	Deeltijd	Voltijd
ROC Alfa College Groningen	HAVO	1	5
ROC Alfa College Groningen	VWO	4	
	Totaal	5	5

23. Voorstel bestemming saldo staat van baten en lasten

Het bestuur stelt het jaarverslag, inclusief de jaarrekening vast. Hierin is opgenomen het voorstel bestemming van het resultaat.

De raad van toezicht geeft goedkeuring aan het vaststellen van het jaarverslag en de daarin opgenomen voorstel bestemming saldo staat van baten en lasten.

Het totaal resultaat in de jaarrekening 2019 is een bedrag van € 597.764,-.

Voorgesteld wordt toe te voegen aan de algemene reserve	€	378.186
Op de ontvangen bijzondere overheidsbijdrage rust een verplichting aan het personeel. Dit bedrag op te nemen onder een bestemmingsreserve	€	219.578
Totaal toe te voegen aan de Reserves	€	597.764

In de balans is het voorstel reeds verwerkt.

24. Gebeurtenissen na balansdatum

Coronavirus (Covid-19)

In maart 2020 werden de scholen voor voortgezet onderwijs in Nederland gesloten i.v.m. met een wereldwijde pandemie door het COVID 19 virus. Vanaf dat moment werd van de scholen verwacht dat zij online lessen gingen verzorgen en hun leerlingen online lieten leren. Dat vroeg een snelle omschakeling. Gelukkig maakt het dr. Aletta Jacobs College al jaren gebruik van een online leerlingvolgsysteem (Magister) en de elektronische leeromgeving (It's Learning). Dit maakte de overstap naar online leren gemakkelijker, want zowel docenten als leerlingen waren thuis in deze online systemen. Daarnaast werd de laatste jaren al goed ingezet op digitale licenties van leermiddelen naast of in plaats van leerboeken. De eerste dag dat de school gesloten was hebben alle docenten hard gewerkt om hun online programma gereed te maken en digitaal contact met hun leerlingen te organiseren. Digitaal contact tussen docent en leerling vindt in ieder geval wekelijks plaats en tussen mentor en mentorleerlingen frequenter. Hiervoor worden zowel It's learning (chatfunctie) als Microsoft Teams ingezet. Binnen een week zijn er 129 teams aangemaakt.

Er zijn met spoed 23 aanvragen voor computers bij het fonds Meedoen Midden-Groningen gedaan voor leerlingen die zelf geen device konden bekostigen. Dit werd door een teamleider van de school gecoördineerd. Binnen enkele dagen zijn deze leerlingen voorzien van een device. Hiermee konden alle leerlingen thuis aan de slag. Alle docenten beschikken over een device van school en kunnen dat thuis gebruiken voor het online leren en contact met hun leerlingen.

De mensen van de ondersteunende diensten zijn, voor zover noodzakelijk, voorzien van een device om thuis hun werk te kunnen doen.

De directievergaderingen en schoolleidersvergaderingen vonden vanaf het moment dat de school gesloten werd, digitaal via Microsoft Teams plaats.

Eind maart werd bekend dat de eindexamens 2020 niet door zouden gaan in verband met de Corona crisis. Het schoolexamen werd nu bepalend of een leerling slaagt. De laatste toetsen van het schoolexamen worden afgerond voor 1 juni, mogelijk in een andere vorm dan in de PTA's vermeld was. Voor alle wijzigingen is instemming van de MR gevraagd en verkregen. De wijzigingen zijn met instemmingsbesluit van de MR in het internetschooldossier van de inspectie geplaatst.

De schoolexamentoetsen die echt fysiek op school gemaakt moeten worden, zijn verplaatst naar begin mei. Voor het afnemen van de toetsen op school zijn de richtlijnen van het RIVM leidend en er zijn protocollen gemaakt voor docenten, conciërges en leerlingen om voor een veilig verloop van deze toetsen te zorgen. Het is onduidelijk of er ook voor toetsen in andere klassen met PTA een andere vorm gekozen mag worden. In de overige klassen zullen toetsen mondeling via Microsoft Teams of op andere wijze digitaal worden afgenomen, zolang de school gesloten is.

De gemeente Midden-Groningen heeft een kernteam ingericht dat de hulp aan kwetsbare leerlingen en leerlingen in een kwetsbare situatie coördineert. De mentoren en vakdocenten kunnen hier direct met hun zorgen terecht.

Er zijn geen aanvragen gedaan voor opvang van leerlingen van ouders in een vitaal beroep.

De door de rijksoverheid genomen maatregelen zijn vergaand en onconventioneel gezien de ernst van de situatie. De uitgevoerde analyse geeft geen aanleiding voor een aanpassing of correctie in de jaarrekening 2019. Het dr. Aletta Jacobs College realiseert zich dat de ontwikkelingen en de gevolgen met betrekking tot het virus onzeker zijn. Op dit moment is niet bekend wat de effecten op de lange termijn zijn voor de studenten, de studievoortgang en de bekostiging.

Waarmerking jaarstukken 2019 dr. Aletta Jacobs College

Hoogezand,

A handwritten signature in black ink, consisting of a large, stylized 'C' followed by a horizontal line and a vertical stroke.

Drs. C.J. de Roo-Fokkens

Bestuurder / Algemeen directeur

CONTROLEVERKLARING VAN DE ONAFHANKELIJKE ACCOUNTANT

Aan de raad van toezicht van Stichting dr. Aletta Jacobs College

A. Verklaring over de in het jaarverslag opgenomen jaarrekening 2019

Ons oordeel

Wij hebben de jaarrekening 2019 van Stichting dr. Aletta Jacobs College te Hoogezand-Sappemeer gecontroleerd.

Naar ons oordeel:

- Geeft de in dit jaarverslag opgenomen jaarrekening een getrouw beeld van de grootte en de samenstelling van het vermogen van Stichting dr. Aletta Jacobs College per 31 december 2019 en van het resultaat over 2019 in overeenstemming met de Regeling jaarverslaggeving onderwijs.
- Zijn de in deze jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties over 2019 in alle van materieel belang zijnde aspecten rechtmatig tot stand gekomen in overeenstemming met de in de relevante wet- en regelgeving opgenomen bepalingen, zoals opgenomen in paragraaf 2.3.1. Referentiekader van het Onderwijsaccountantsprotocol OCW 2019.

De jaarrekening bestaat uit:

1. De balans per 31 december 2019.
2. De staat van baten en lasten over 2019.
3. De toelichting met een overzicht van de gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving en andere toelichtingen.

De basis voor ons oordeel

Wij hebben onze controle uitgevoerd volgens het Nederlands recht, waaronder ook de Nederlandse controlestandaarden en het Onderwijsaccountantsprotocol OCW 2019 vallen. Onze verantwoordelijkheden op grond hiervan zijn beschreven in de sectie 'Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening'.

Wij zijn onafhankelijk van Stichting dr. Aletta Jacobs College zoals vereist in de Verordening inzake de onafhankelijkheid van accountants bij assurance-opdrachten (ViO) en andere voor de opdracht relevante onafhankelijkheidsregels in Nederland. Verder hebben wij voldaan aan de Verordening gedrags- en beroepsregels accountants (VGBA).

Wij vinden dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel.

Materialiteit

Op basis van onze professionele oordeelsvorming hebben wij de materialiteit voor de getrouwheid van de jaarrekening als geheel bepaald op € 309.000. De materialiteit is gebaseerd op 2% van de totale baten.

De materialiteit voor de financiële rechtmatigheid is bepaald op € 455.000, deze materialiteit is gebaseerd op 3% van de totale publieke middelen, zoals voorgeschreven in paragraaf 2.1.3. Materialiteitstabel van het Onderwijsaccountantsprotocol OCW 2019. In deze paragraaf van het Onderwijsaccountantsprotocol OCW 2019 zijn tevens voor diverse posten/onderwerpen een specifieke materialiteit en specifieke rapportagegrens opgenomen, die wij hebben toegepast.

Daarbij zijn voor de controle van de in de jaarrekening opgenomen WNT-informatie de materialiteitsvoorschriften gehanteerd zoals vastgelegd in het Controleprotocol WNT 2019. Wij houden ook rekening met afwijkingen en/of mogelijke afwijkingen die naar onze mening voor de gebruikers van de jaarrekening om kwalitatieve redenen materieel zijn.

Wij zijn met de raad van toezicht overeengekomen dat wij aan de raad tijdens onze controle gecontroleerde afwijkingen boven de € 15.400 rapporteren alsmede kleinere afwijkingen die naar onze mening om kwalitatieve of WNT-redenen relevant zijn.

Naleving anticumulatiebepaling WNT niet gecontroleerd

In overeenstemming met het Controleprotocol WNT 2019 hebben wij de anticumulatiebepaling, bedoeld in artikel 1.6a WNT en artikel 5, lid 1 sub j Uitvoeringsregeling WNT, niet gecontroleerd. Dit betekent dat wij niet hebben gecontroleerd of er wel of niet sprake is van een normoverschrijding door een leidinggevende topfunctionaris vanwege eventuele dienstbetrekkingen als leidinggevende topfunctionaris bij andere WNT plichtige instellingen alsmede of de in dit kader vereiste toelichting juist en volledig is.

B. Verklaring over de in het jaarverslag opgenomen andere informatie

Naast de jaarrekening en onze controleverklaring daarbij, omvat het jaarverslag andere informatie, die bestaat uit:

- Bestuursverslag
- Overige gegevens

Op grond van onderstaande werkzaamheden zijn wij van mening dat de andere informatie:

- Met de jaarrekening verenigbaar is en geen materiële afwijkingen bevat.
- Alle informatie bevat die op grond van de Regeling jaarverslaggeving onderwijs en paragraaf '2.2.2. Bestuursverslag' van het Onderwijsaccountantsprotocol OCW 2019 is vereist.

Wij hebben de andere informatie gelezen en hebben op basis van onze kennis en ons begrip, verkregen vanuit de controle of anderszins, overwogen of de andere informatie materiële afwijkingen bevat.

Met onze werkzaamheden hebben wij voldaan aan de vereisten in de Regeling jaarverslaggeving onderwijs, paragraaf '2.2.2. Bestuursverslag' van het Onderwijsaccountantsprotocol 2019 en de Nederlandse Standaard 720. Deze werkzaamheden hebben niet dezelfde diepgang als onze controlewerkzaamheden bij de jaarrekening.

Het bestuur is verantwoordelijk voor het opstellen van de andere informatie, waaronder het bestuursverslag en de overige gegevens in overeenstemming met de Regeling jaarverslaggeving onderwijs en de overige OCW wet- en regelgeving.

C. Beschrijving van verantwoordelijkheden met betrekking tot de jaarrekening

Verantwoordelijkheden van het bestuur en de raad van toezicht voor de jaarrekening

Het bestuur is verantwoordelijk voor het opmaken en getrouw weergeven van de jaarrekening in overeenstemming met de Regelgeving jaarverslaggeving onderwijs. Het bestuur is ook verantwoordelijk voor het rechtmatig tot stand komen van de in de jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties, in overeenstemming met de in de relevante wet- en regelgeving opgenomen bepalingen.

In dit kader is het bestuur tevens verantwoordelijk voor een zodanige interne beheersing die het bestuur noodzakelijk acht om het opmaken van de jaarrekening en de naleving van die relevante wet- en regelgeving mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fouten of fraude.

Bij het opmaken van de jaarrekening moet het bestuur afwegen of de onderwijsinstelling in staat is om haar activiteiten in continuïteit voort te zetten. Op grond van genoemd verslaggevingsstelsel moet het bestuur de jaarrekening opmaken op basis van de continuïteitsveronderstelling, tenzij het bestuur het voornemen heeft om de onderwijsinstelling te liquideren of de activiteiten te beëindigen of als beëindiging het enige realistische alternatief is. Het bestuur moet gebeurtenissen en omstandigheden waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan of de onderwijsinstelling haar activiteiten in continuïteit kan voortzetten, toelichten in de jaarrekening.

De raad van toezicht is verantwoordelijk voor het uitoefenen van toezicht op het proces van financiële verslaggeving van de onderwijsinstelling.

Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening

Onze verantwoordelijkheid is het zodanig plannen en uitvoeren van een controleopdracht dat wij daarmee voldoende en geschikte controle-informatie verkrijgen voor het door ons af te geven oordeel.

Onze controle is uitgevoerd met een hoge mate maar geen absolute mate van zekerheid waardoor het mogelijk is dat wij tijdens onze controle niet alle materiële fouten en fraude ontdekken.

Afwijkingen kunnen ontstaan als gevolg van fraude of fouten en zijn materieel indien redelijkerwijs kan worden verwacht dat deze, afzonderlijk of gezamenlijk, van invloed kunnen zijn op de economische beslissingen die gebruikers op basis van deze jaarrekening nemen. De materialiteit beïnvloedt de aard, timing en omvang van onze controlewerkzaamheden en de evaluatie van het effect van onderkende afwijkingen op ons oordeel.

Wij hebben deze accountantscontrole professioneel kritisch uitgevoerd en hebben waar relevant professionele oordeelsvorming toegepast in overeenstemming met de Nederlandse controlestandaarden, het onderwijsaccountantsprotocol OCW 2019, ethische voorschriften en de onafhankelijkheidseisen. Onze controle bestond onder andere uit:

- Het identificeren en inschatten van de risico's
 - dat de jaarrekening afwijkingen van materieel belang bevat als gevolg van fouten of fraude,
 - van het niet rechtmatig tot stand komen van baten en lasten alsmede de balansmutaties, die van materieel belang zijnhet in reactie op deze risico's bepalen en uitvoeren van controlewerkzaamheden en het verkrijgen van controle-informatie die voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel. Bij fraude is het risico dat een afwijking van materieel belang niet ontdekt wordt groter dan bij fouten. Bij fraude kan sprake zijn van samenspanning, valsheid in geschrifte, het opzettelijk nalaten transacties vast te leggen, het opzettelijk verkeerd voorstellen van zaken of het doorbreken van de interne beheersing.
- Het verkrijgen van inzicht in de interne beheersing die relevant is voor de controle met als doel controlewerkzaamheden te selecteren die passend zijn in de omstandigheden. Deze werkzaamheden hebben niet als doel om een oordeel uit te spreken over de effectiviteit van de interne beheersing van de onderwijsinstelling.
- Het evalueren van de geschiktheid van de gebruikte grondslagen voor financiële verslaggeving, de gebruikte financiële rechtmatigheidscriteria en het evalueren van de redelijkheid van schattingen door het bestuur en de toelichtingen die daarover in de jaarrekening staan.

- Het vaststellen dat de door het bestuur gehanteerde continuïteitsveronderstelling aanvaardbaar is. Tevens het op basis van de verkregen controle-informatie vaststellen of er gebeurtenissen en omstandigheden zijn waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan of de onderwijsinstelling haar activiteiten in continuïteit kan voortzetten. Als wij concluderen dat er een onzekerheid van materieel belang bestaat, zijn wij verplicht om aandacht in onze controleverklaring te vestigen op de relevante gerelateerde toelichtingen in de jaarrekening. Als de toelichtingen inadequaat zijn, moeten wij onze verklaring aanpassen. Onze conclusies zijn gebaseerd op de controle-informatie die verkregen is tot de datum van onze controleverklaring. Toekomstige gebeurtenissen of omstandigheden kunnen er echter toe leiden dat een organisatie haar continuïteit niet langer kan handhaven.
- Het evalueren van de presentatie, structuur en inhoud van de jaarrekening en de daarin opgenomen toelichtingen.
- Het evalueren of de jaarrekening een getrouw beeld geeft van de onderliggende transacties en gebeurtenissen en of de in deze jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties in alle van materieel belang zijnde aspecten rechtmatig tot stand zijn gekomen.

Wij communiceren met de raad van toezicht onder andere over de geplande reikwijdte en timing van de controle en over de significante bevindingen die uit onze controle naar voren zijn gekomen, waaronder eventuele significante tekortkomingen in de interne beheersing.

Groningen, 20 mei 2020

Hofsteenge Zeeman Groep B.V.
Was getekend: drs. E. Vriesen RA

Goedkeuring ter vaststelling van het jaarverslag en de jaarrekening 2019 door de raad van toezicht van het dr. Aletta Jacobs College

Leden van de raad van toezicht	Handtekening ter goedkeuring*
Mevr. C.M. Eeken (voorzitter)	
Mevr. L. Brakenhoff-Smits	
Mevr. L.M. van der Ark	
Dhr. H.H. van Voorn	
Dhr. B. Vastenburg	
Dhr. A.L.S. Verhoog	

**Op 14 mei 2020 heeft de volledige raad van toezicht decharge verleend aan de bestuurder voor de jaarstukken 2019. I.v.m. de Corona-crisis was het niet mogelijk om de jaarstukken te laten tekenen door de raad van toezicht-leden. De handtekeningen zullen op een later moment toegevoegd worden.*

Algemene instellingsgegevens

Bevoegd gezag:

- Stichting dr. Aletta Jacobs College
- Statutair gevestigd te Midden-Groningen
- De school is een brede scholengemeenschap voor gymnasium, atheneum, havo, vmbo en praktijkonderwijs.

Bestuurder/Algemeen directeur

- Mevrouw drs. C.J. de Roo-Fokkens

Gegevens rechtspersoon

- Bestuursnummer: 42534
- Naam instelling: dr. Aletta Jacobs College
- Adres: Laan van de Sport 4
- Postadres: Postbus 452
- Postcode/plaats: 9600 AL Hoogezand
- Telefoon: 0598-350 250
- Fax: 0598-350 255
- E-mail: ajacobscollege@aletta.nl
- Website: www.aletta.nl

- Contactpersoon: dhr. W. Bierman QC
- E-mail: wbierman@aletta.nl

Bijlage: Resultaten tevredenheidsonderzoek

Tevredenheid leerlingen brugklas 2018-2019

Overzicht domeinen	Score	BM	
SK1. Veiligheid - extra	7,90	8,26	
Vensters VO Leerlingen	7,70	7,13	

Tevredenheid leerlingen 2^o klas 2018-2019 mavo/havo/vwo

Overzicht domeinen	Score	BM	
Aantasting veiligheid Vensters	8,98	9,04	
Ervaren veiligheid Vensters	6,50	7,23	
Welbevinden Vensters	6,56	7,03	

Tevredenheid leerlingen 2^o klas 2018-2019 vmbo

Overzicht domeinen	Score	BM	
SK1. Veiligheid - extra	7,60	8,26	
Vensters VO Leerlingen	7,35	7,13	

Medewerkertevredenheid 2019

Overzicht domeinen	Score	BM	
Arbeidsomstandigheden	7,36	7,26	
Beloning	5,60	5,78	
Collega's op school	7,18	6,93	
Leidinggevende	7,72	7,23	
Ontwikkelingsmogelijkheden	6,33	6,17	
Risico-Inventarisatie en Evaluatie	6,97	6,78	
Schoolorganisatie	6,54	6,48	
Totaalindex Quickscan MTO	7,10	6,94	
Werkdruk	6,87	6,62	
Werkzaamheden	7,42	7,45	

Bijlage: Afkortingenlijst

BAPO	Bevordering arbeidsparticipatie ouderen
BVE	Beroeps en volwasseneneducatie
BYOD	Bring your own device
CE	Centraal examen
CJP	Cultureel jongerenpaspoort
CVW	Centrum veilig wonen
ESF	Europees sociaal fonds
EV	Eigen vermogen
GPL	Gemiddelde personele last
LB/LC/LD	Salarisschaal
LWOO	Leerwegondersteunend onderwijs
LWT	Leerwerktraject
MJOP	Meer jaren onderhoudsplan
NAM	Nederlandse Aardolie Maatschappij
NCG	Nationaal Coördinator Groningen
OP	Onderwijzend personeel
OOP	Onderwijsondersteunend personeel
P&C cyclus	Planning & control cyclus
PRO	Praktijkonderwijs
RBO	Regionaal bureau onderwijs
R/C of RC	Rekening-courant
RJ	Raad voor de jaarverslaggeving
SWV GO 20.02	Samenwerkingsverband Groningen Ommelanden
VAVO	Havo/vwo in één jaar
VMBO-B/VMBO BB	Basisberoepsgerichte leerweg
VMBO-K/VMBO KB	Kaderberoepsgerichte leerweg
VMBO-T/VMBO TL	Theoretische leerweg (=mavo)
VSV	Voortijdig schoolverlaten